List izhaja vsako soboto zjutraj. Posamezna številka ... straneh 25 lir. Zaostale številke dvojno. Celoletna ... poletna 500 lir ... uprava: Trst, u... Dopisi se dostav... rokopisi in slik... za vsak m limet... POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI - SPED. IN ABB. POST.

Narodna in Studijska Knjižnica via Geppa, 9 TRIESTE

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE T.O.

Na 3. strani objavljamo
zanimive spomine I. Burtonove: "Trst v letih 1872-1875"

OBNOVLJENA IZDAJA LETO VIII. ŠTEV. 23 (402) — TRST - SOBOTA, 9. JUNIJA 1956 — CENA 20 LIR

...oti komisarski rešitvi

...kozvane sredinske stranke ... tržaškem občinskem svetu ...bile absolutno večino sede... ...ki so si jih na volitvah leta ... zagotovile na podlagi sle... ...kega volilnega zakona. Naj... ...izgubo so pri tem utrpeli ...krščanski, ki imajo sedaj ...razpolago le 20 sedežev in ...morejo misliti, da bi lahko ...jali na platformi, ki je ve... ...do letos in na podlagi ka... ...so v mestnem svetu lahko ...li, kar so hoteli.

...cialdemokrati, ki so na vo... ...h stopili v polemiko z de... ...krščanski, so pridobili nekaj ...ov. Po volitvah pa so v Tr... ...izjavili, da smatrajo centri... ...o politiko za pogorelo in ...e treba zato poiskati novo ...formo. Niso se odločno iz... ...za preusmeritev občinske ...like na levo, kljub temu je ...tivno, da nočejo več sode... ...ti z demokristjani na pod... ...centristične formule in da ...megleno nakazujejo druge ...ki ne morejo kot voditi k ...okratičnejši politiki, k pre... ...nju diskriminacije napram ...jini tržaških volivcev, k po... ...ni ali neposredni pritegnitvi ...lstavnikov delovnega ljud... ...v upravo občinskih poslov. ...omunisti so že pred časom ...azali edino rešitev iz seda... ...ga položaja, v katerem se ...mesto nahaja po krivdi do... ...nje občinske in vladne po... ...e, v preusmeritvi na levo, ...katero pa naj se ne postav... ...o diskriminacijski predpo... ..., kot zgleda, da se postav... ...o v Italiji s strani socialde... ...kratskih voditeljev. Enoten ...top ljudskih, levičarskih sil ...rstu bi prav gotovo pred... ...ljal najboljšo rešitev za se... ...jost in bodočnost in bi u... ...ril najširše perspektive za ...go tiste ljudske enotnosti, ...bi onemogočila vsak povra... ...na staro in vsako reakcio... ...no in konservativno politiko. ...čitno pa je, da se vodilni ...gi demokristjanov vsega te... ...najbolj boje. Odločno od... ...najajo bodisi v Italiji kot v ...tu preusmeritev na levo, ...rajajo na centristični formuli, ...je doživela poraz že 7. ju... ...1953 in še večji poraz na ...anjih upravnih volitvah, in ...ključujejo vsako možnost po... ...ave z levičarskimi strankami, ...predstavljajo tretjino vsega ...bivalstva tu in v Italiji.

...Zato se marsikdo nagiblje h ...misarski rešitvi. Demokri... ...ni mislijo, da bi bili s tem ...eni pred «levičarsko nevar... ...jo» in da bi lahko onemo... ...ili vsakršen napredek ljud... ...h sil.

...Toda kaj bi pomenila v Tr... ...komisarska rešitev? Pome... ...bi, da bi tržaško občino ...dil človek, ki bi ga imenoval ...efekt. Ker pa prefekta v Tr... ...ni, bi bil komisar imenovan ...drugega komisarja, t. j. od ...Palamare. Tako namesto ...ga bi Trst imel kar dva ko... ...arja, ki ne bi odgovarjala ...d volivci, marveč pred vla... ..., kar bi pomenilo izločiti ...dstavnike ljudstva od kontro... ...nad občino, onemogočiti kon... ...lo nad občinskimi posli itd. ...šestih mesecih pa bi se mo... ...e sklicati nove volitve.

...Politika komisarja bi nekako ...stavila za več časa demokra... ...en razvoj tržaške občine, bi ...mila Trst v roke človeka, ki ...bil vedno le državni uradnik, ...okrat, zvesti izpolnjevalec ...ranjega ministrstva. Trst bi ...v resnici v tem primeru v ...močju dveh komisarskih re... ...nov, kar bi zlasti oviralo te... ...je tržaškega prebivalstva po ...upravi, po avtonomiji, po ...osti coni, po rešitvi vseh pe... ...ih gospodarskih problemov, ...katerih so dovolj jasno spre... ...vorili volivci.

...Mnenja smo, da je treba pre... ...rešiti komisarski režim. De... ...okristjani se morajo zavedati, ...ne bodo mogli nikoli več do... ...ti v svoje roke tistega mono... ...pola, ki so si ga pred leti pri... ...bili na ne preveč lep način. ...tržaški volivci so glasovali, kot ...glasovali, njihova volja naj ...spoštuje. Danes se lahko v ...stu kot tudi v Italiji izvede ...reusmeritev na levo na podlagi ...demokratičnega programa, ki ...bi zajame vse osnovne zahte... ...prebivalstva. S to zahtevo je ...boro, da skupno nastopijo vse ...levičarske sile, ki tvorijo v na... ...m mestu veliko silo, brez ka... ...re je nemogoče voditi kakršno ...koli demokratično, ljudsko, tr... ...ko politiko.

...V vsak poskus demokristjanske ...vezave s fašisti in monarhisti ...bil odločno obsojen ne samo ...demokratičnih sil, marveč ...samih demokristjanskih vo... ...lcev, ki se zavedajo, da prav ...desno ne sme in ne more biti ...reusmeritve. Zmagati mora raz... ...dnost, nemogoče je postavljati ...htev iz prestižnih razlogov,

Kim Ir Sen v Berlinu

Na poti v Berlin se je usta... ...vil v Moskvi korejski ministr... ...ski predsednik Kim Ir Sen. ...prejel ga je Bulganin.

VAŽEN DOGODEK V ODNOSIH MED SOVJETSKIMI IN JUGOSLOVANSKIMI NARODI

Obisk jugoslovanskih voditeljev v ZSSR bo utrdil sovjetsko-jugoslovansko prijateljstvo

V razgovorih med voditelji ZSSR in FLRJ je bilo poudarjeno skupno gledanje na vsa najvažnejša mednarodna vprašanja - Vorošilov, Bulganin in Tito podčrtali trdnost in večnost prijateljstva med narodi obeh dežel - Jugoslovanska delegacija je bila povsod prisrčno in navdušeno sprejeta

V soboto popoldne je prispel s posebnim vlakom v Moskvo predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito v spremstvu večje delegacije, med katerimi so Edvard Kardelj, tajnik za zunanje zadeve Koča Popovič, Mijalko Todorovič, Jakov Blaževič in drugi. Na kijevskem kolodvoru, kamor je jugoslovanska delegacija prispela, so bili prisotni najvišji državni in partijski voditelji Sovjetske zveze, med temi Vorošilov, Bulganin, Molotov, Hruščev, Mikojan, Sepilov, Malenkov, Pjervuhin in drugi.

Ko je predsednik Tito s svojim spremstvom stopil z vlaka, ga je v imenu sovjetskih voditeljev pozdravil predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Vorošilov, ki je poudaril, da sovjetsko ljudstvo pozdravlja prijateljsko Jugovijo in njene narode, s katerimi imajo delovni ljudje ZSSR trdne prijateljske zveze. V nagovoru je Vorošilov omenil izredni pomen beograjske deklaracije, ki je bila podpisana pred letom dni. Govornik je dejal, da je treba še nadalje razvijati in poglabljati prijateljske odnose med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, kar je v interesu obeh dežel. To prijateljstvo bo tudi v bodočnosti eden najvažnejših faktorjev miroljubnega sodelovanja med narodi v borbi za utrditev miru v svetu.

Visoki sovjetski državnik je podčrtal, da bo prihod predsednika Tita in jugoslovanskih voditeljev v ZSSR znatno prispeval h krepitvi prisrčnega prijateljstva med ZSSR in Jugoslavijo in k razširitvi političnih, gospodarskih in kulturnih stikov, prav tako bo prispeval k aktivnejšemu sovjetsko-jugoslovanskemu sodelovanju pri reševanju sodobnih mednarodnih vprašanj v interesu miru med narodi.

V svojem odgovoru na pozdrav Vorošilova je predsednik Tito dejal, da se zahvaljuje za tople pozdrave in da je zadovoljen, ker je prispel v ZSSR, da bo lahko na kraju samem videl ustvarjalne rezultate sovjetskih delovnih ljudi. Poudaril je, da so bili narodi Jugoslavije globoko na strani narodov Sovjetske zveze v njihovih naporih za izgradnjo socializma in v borbi proti skupnemu nacifašističnemu sovražniku. Ta skupna borba govori o nepobitni resnici, da je usoda Sovjetske zveze in Jugoslavije neločljivo povezana in da imajo narodi obeh dežel razloge, da se cenijo in spoštujejo. Potem, ko je omenil spor, ki je nastal leta 1948 med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, je Tito podčrtal, da je to že stvar preteklosti in da se to prav gotovo ne mora nikoli več ponoviti. Na koncu svojega govora je maršal Tito dejal, da je jugoslovanska delegacija prišla v ZSSR ne samo zato, da se poglobijo medsebojni prijateljski odnosi, marveč tudi zato, da si državniki obeh dežel izmenjajo misli o mednarodnih vprašanjih, kar bo prispevalo k splošnemu procesu pomiritve v svetu.

V soboto, nedeljo in ponedeljek si je jugoslovanska delegacija v spremstvu sovjetskih voditeljev ogledala več zanimivosti, centralo za atomska raziskavanja itd. V torek pa so se v Kremlju začeli uradni razgovori, ki se jih na sovjetski strani udeležujejo Vorošilov, Bulganin, Hruščev, Molotov, Mikojan, Sepilov, Kuznjecov in sovjetski veleposlanik v Beogradu Firjubin, na jugoslovanski strani pa Tito, Kardelj, Koča Popovič, Todorovič, Blaževič, jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Mičunovič, Joža Vilfan in Vratuša.

Iz uradnega sporočila razgovorov, ki so trajali dva dni, je razvidno, da so potekali v zelo prisrčnem in prijateljskem ozračju in da se je razpravljalo o medsebojnih odnosih in mednarodnih vprašanjih. Iz uradnih in poluradnih izjav je razvidno, da je stališče obeh delegacij po vseh vprašanjih skoraj slično.

Na slavnostnem kosilu, ki ga je v torek priredil ministrski predsednik ZSSR Bulganin na čast jugoslovanskih gostov, so bile izmenjane zdravice, v katerih je prišla jasno do izraza ta skupnost v gledanjih na mednarodna vprašanja. Bulganin je v svoji zdravici poudaril, da se načela in točke beograjske deklaracije uspešno uresničujejo, kar je nedvomno velikega pomena. Dosedanji odnosi predstavljajo dobro podlago za nadaljnje odnose. Bulganin je rekel, da je normalizacija odnosov z Jugoslavijo imela tudi precejšen vpliv na mednarodno življenje, ker sodelovanje izhaja iz leninskih načel nevmešavanja v notranje zadeve drugih dežel, spoštovanja suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti.

Sovjetski ministrski predsednik je med drugim rekel: «Najvažnejše v naših odnosih je, da lahko iskreno rečemo drug drugemu, kaj mislimo, vedoč, da bo to pravilno sprejeto kot med dobrimi in iskrenimi tovariši. Ker je tako, smo lahko gotovi, da bo naše prijateljsko sodelovanje še nadalje raslo na trdni osnovi medsebojnega razumevanja in zaupanja na osnovi leninskih načel».

V svojem odgovoru je Tito pozitivno ocenil rezultate ustvarjalnih naporov sovjetskega ljudstva in sovjetske vlade. Rekel je tudi, da je sovjetska politika pozitivna glede na ustvarjanje novih odnosov v svetu in na prodiranje načel mirnega sožitja in sodelovanja med narodi. Omenil je tudi, da so bili skupni uradni razgovori plodni in da se gledanja obeh dežel v glavnem skladajo po vseh mednarodnih vprašanjih. V zaključku je Tito dejal, da je globoko prepričan, da bo vsestransko sodelovanje med obema državama veliko koristilo in omogočilo izmenjavo misli in izkušenj, kar lahko mnogo pripomore k razvoju socializma v svetu.

V četrtek je jugoslovanska delegacija v spremstvu Bulganina in novega sovjetskega zunanjega ministra Sepilova prispela v Leningrad, kjer se je zadržala dva dni in obiskala največje zanimivosti mesta. Povsod, kamor se je podala je bila jugoslovanska delegacija navdušeno sprejeta od velikanskih množic ljudi. Ob prihodu v Moskvo prejšnjo soboto je preko pol milijona Moskovčanov navdušeno pozdravilo jugoslovanske voditelje, ki so po desetih letih ponovno prišli na sovjetska tla.

Tito, Kardelj in ostali jugoslovanski voditelji bodo ostali v Sovjetski zvezi do 23. junija. V tem času bodo obiskali glavna mesta ZSSR.

Seja CK kompartije T.O.

Danes popoldne od 17 in jutri ob 9 se na sedežu v ulici Capitolina 3 sestane Centralni komite Komunistične partije TO. Na dnevnem redu je razprava o volilnih rezultatih.

V ZSSR so izdelali prvi avtomobil na reakcijski pogon. Avtomobil bo dosegel brzino 300 km na uro.

KLERIKALCI IZGUBILI MONOPOL V OBČINSKIH UPRAVAH VELIKIH MEST

Napredovanje levičarskih sil narekuje spremembo političnega življenja v Italiji

27. in 28. maj 1956 predstavlja prav tako kot 7. junij 1953 hud udarec za vso združeno reakcijo - 10. obletnico republike so slovesno proslavljali po vsej Italiji

Izid občinskih in pokrajinskih volitev v Italiji predstavlja za vso deželo važen zgodovinski dogodek, ki ga lahko primerjamo s 7 junijem 1953, ko so italijanski volivci obračunali z manevri, ki jih je kovala reakcija pod pokroviteljstvom Scelbe. 27. maja 1956 pomeni ponovno napredovanje ljudskih sil. Tudi tokrat je združena reakcija dobila ponoven udarec. Da je tako, je dovolj ako pomislimo, da so stranke sredinske koalicije izgubile svoj monopol nad upravami v 25 večjih mestih, čigar skupno število prebivalcev presega šest in pol milijona prebivalcev. Med temi mesti so Rim, Milano, Torino, Genova, Benetke, Firenze in Ancona. Važen korak naprej so napravile napredne ljudske sile tudi na Jugu, zlasti v Lucaniji. Stranke levice so izboljšale svoj položaj tudi v tistih občinah, kjer so imele že prej v svojih rokah občinske uprave. Stiristrankarski koaliciji — DC, PLI, PSDI in PRI — je ostala le še tretjina italijanskih mest.

Stranke vladne koalicije, zlasti pa Krščanska demokracija so si zelo prizadevale, da bi se polastile občinskih uprav, ki so jih imeli v svojih rokah komunisti in socialisti. DC je prežala zlasti na Bologno in je v ta namen poslala tja Dossettija, enega izmed svojih najvidnejših eksponentov v prepričanju, da bo uspel izpodriniti popularnega župana Dozzo. Toda vse prizadevanje DC je propadlo, število glasov za Dozzo pa se je še povečalo. In takih primerov je v Italiji na stotine.

Zelo važno je tudi dejstvo, da je skrajna desnica v veliki večini krajev nazadovala. Na volitvah leta 1952 je ta zmagala v številnih mestih na Jugu, toda od teh sta ji letos ostali le še dve: Neapelj in Lecce.

Iz vsega tega lahko trdimo, da je 18. april, ki si ga nekateri tako srčno žele, vse prej kot blizu, pač pa se je 7. junij prerinil celo v občinske uprave, to se pravi, da se je oddaljila nevarnost, da bi reakcionarne, klerikalne in fašistične sile premagale napredno delovno ljudstvo.

Nedvomno, da je rezultat občinskih in pokrajinskih volitev zelo porazen za vladne stranke. To je potrdil tudi sam notranji minister Tambroni, ki je dolgo zavlačeval uradno objavo izidov. Ves reakcionaren tisko pa je med tem časom skušal na razne načine tolmačiti volilne izide in jih seveda po svoje prikrojevati.

Komunistična partija Italije je kmalu po objavi rezultatov izdala proglas, v katerem poudarja, da je bilo poraženo sleherno upanje antikomunistov in da je rezultat volitev potrdil napredovanje naprednih ljudskih sil, kar praktično pomeni razbitje klerikalnega monopola nad številnimi velikimi mesti. V omenjenem proglasu je med drugim poudarjeno, da volitve 27. in 28. maja pomenijo nov korak k preureditvi političnega položaja v Italiji.

Tov. Togliatti je v zvezi z volilnimi izidi takoj po svojem povratku iz Beograda izjavil novinarjem, da so rezultati naklonjeni levičarskim silam in KPI. Zadovoljiv rezultat, tako je dejal tov. Togliatti, pomeni predvsem novo perspektivo za razvoj demokratičnega političnega življenja v državi.

2. junija so po vsej Italiji svečano proslavili 10-letnico republike. Po velikih mestih so bile vojaške parade. Večje parade so bile v Rimu in v Trstu (Opčine). Predsednik republike Gronchi je na predvečer praznika priredil slovesen sprejem na Kvirinalu, katerega so se udeležile najvidnejše osebnosti iz italijanskega političnega, kulturnega in gospodarskega življenja ter diplomatski zbor, akreditiran a Rimu.

Nacionalistična gonja škoduje interesom Trsta in vsega prebivalstva

Vsredi volilne kampanje so italijanski nacionalistični krogi začeli propagandno akcijo proti «nevarnosti», da bi se tržaške občine polastile sile in stranke, ki bi «oskrunile magistrat z uvedbo dvojezičnosti».

Na čelu te izzivalne kampanje sta bila fašistični dnevnik «Messaggero Veneto» in dnevnik fašista Rina Alessija «Il Piccolo». Začelo se je prikazovati, da je slovenski jezik «barbarski», da ga nihče ne pozna, da je v nevarnosti italijanstvo Trsta, da se morajo vse italijanske stranke zediniti v skupnem naporu proti «antitalijanski fronti». Na koncu volilne kampanje pa sta oba dnevnika in izrazito šovinistične organizacije začele v tonu vesoljnega potopa pozivati volivce, naj za božjo voljo glasujejo za eno izmed italijanskih «nacionalnih strank».

Po volitvah se je gonja nadaljevala. Zlasti «Messaggero Veneto» se trudi, da bi prikazal volivce levičarske opozicije, kot največje zločince sveta, kot malopridneže, drugorazredne ljudi, ki nai bi jim bila prva skrb, kaka izpodriniti «čistokrvne Italijane» iz Trsta.

Pametni ljudje se sprašujejo, kakšne cilje zasledujejo italijanski nacionalistični krogi s temi pozivi na «italijansko fronto», na «obrambo pred barbarskim vdorom», na «križarsko vojno» proti dobri tretjini sedanjega tržaškega prebivalstva.

Ni dvoma, da je igra, ki jo skušajo fašistični in nacionalistični krogi zopet začeti, nevarna. Tu so hoče ustvariti ozračje neznosnega nacionalističnega trenja, prepada med enim in drugim delom prebivalstva, med levičarskimi in ostalimi strankami, prav posebno pa med Slovenci in Italijani. Zakaj vse to? Enostavno zato, ker so pozicije tistih takozvanih italijanski strank v veliki nevarnosti. Te stranke so se na sedanjih volitvah rešile pred popolnim polomom zaradi ustrahovanja dobršnega dela volivcev, zaradi pritiska na begunce, zaradi prispevka prišlecev -uslužbencev, ki so bili moralno primorani glasovati za stranke, ki so jih postavile na tiste položaje, na katerih so. Brez prišlecev, brez nesramnega in odkritega pritiska na begunce, ki so jim celo organizirali posebna volišča, da jih lahko bolje kontrolirajo, brez več tisočev uniformiranih ljudi bi bile takozvane italijanske stranke doživele poraz, ki bi bil odjeknil ne samo v Trstu, marveč v Italiji in po vsem svetu.

Edina karta, ki jim še preostajaje torej poskus na nacionalističnn orientiranje.

Toda tudi ta karta je že ogulena in je še malo ljudi, ki ji naseda. Tržačani prav gotovo ne. Zato so glasovali, kot so glasovali in so pritisnili krepko aušnico tistim, ki bi radi skrili svoje sramote in falimentarno politiko s plaščem čistokrvnega italijanstva.

Danes so ljudje preveč pametni, da bi nasedali na nacionalistične vabe in se rajši bavijo s konkretnimi vprašanji, ki jih je treba rešiti. Nacionalizem ne daje ne dela, ne ladij, ne pomorskih prog, ne proste cone, ne zaslužka, ne stanovanj. Nacionalizem lahko privede le do še neznosnejšega stanja.

Zato se bodo vsi pametni ljudje uprli tem nevarnim poskusom neodgovornih krogov, ki se še naslajajo s spomini na sramotno preteklost, ko so gospodarili s pendreki, puškami, internacijo in posebnimi sodišči. Predpogoj za blagostanje Trsta in področja je mirno sožitje med Slovenci in Italijani, je onemogočanje vsakega nacionalizma in narodne nestrpnosti, je reševanje konkretnih vprašanj, ker italijanstvu ne preti nobena nevarnost, pač pa preti nevarnost, da bi razni politični prevaranti prav na podlagi gesla o «slavokomunistični» nevarnosti ponovno pahnili naše mesto v tisti prepad, v katerega so ga pahnili v 25 letih zloglasnega fašističnega režima.

Izvršni komite KP TO o volilnih rezultatih

V soboto se je sestal izvršni komite KP TO, da preuči volilne izide. Izvršni komite je izrazil svoje zadoščenje spričo zmage, ki so jo zabeležile lista «Frausin» v Miljah in enotne demokratične liste v podeželskih občinah.

Izvršni komite je odobril resolucijo, v kateri se pravi, da volilni rezultati predstavljajo jasen poraz antikomunizma, v imenu katerega se je že dalj časa z udeležbo vseh nasprotnih strank vodila obrekovalna gonja proti naši partiji. Volilni rezultati pomenijo nezaupnico vladni politiki, ki je v Trstu pogorela zaradi svoje odgovornosti glede na nedoseženo rešitev osnovnih vprašanj, iz katerih izhaja sedanja težka gospodarska in politična kriza.

Resolucija podčrtuje zato, da je bil glas za KP plebiscit za popolno prosto cono, za teritorialno avtonomijo, za enotnost socialističnih, antifašističnih in demokratičnih sil, za zdravo občinsko in pokrajinsko upravo, ki naj bo v stanju rešiti splošne in posebne probleme delovnih ljudi in aktivnih mestnih sil.

KP se zahvaljuje starim in novim komunističnim volivcem, ki so ji dokazali svoje zaupanje, in ji zagotavlja, da se bo okoristila povečane ljudske podpore za še doslednejše nadaljevanje borbe v obrambi slovenskih in italijanskih državljanov našega ozemlja.

Kar se pa tiče perspektiv, daje izvršni komite v svoji resoluciji mandat v občinske in pokrajinski svet izvoljenim tovarišem, da se zavzamejo za takšne odbore, ki naj bodo jamstvo demokratičnega programa in delovanja brez strankarstva in diskriminacij.

O Davidu in Goljatu

Kot pravi «Katoliški glas» od 31. maja «...po volitvah vsi pregledujejo izide in se veselijo, ker vsakomur se zdi, da je kaj pridobil, če drugega ne izkušenj za naprej».

In res, tudi gospodje okrog «Demokracije» in «Katoliškega glasa» se vsaj na videz veselijo in pravijo, da so... zmagali. Njihove iz trte izvite trditve izhajajo iz domnevne prispodobe Davida in Goljata, češ da so bili Agnelettova družina in njeni bližji pomagači kakor David v boju proti ševilnim Goljatom. In kako skušajo to dokazati? Ker so bili na slovenskem področju popolnoma osamljeni. Kdo pa je kriv te njihove osamljenosti? Ali niso morda sami tega krivi, ker so se vročekrvno zagnali v boj proti enotnim listam, kot da bi jim bilo to ukazano? Kdo je bil tisti, ki je za časa volilne kampanje začel z najogabnejšimi lažmi, klevetami in napadi? Neagnelettovske slovenske skupine in stranke ali pa Agneletto s svojim sinom in z goriškim pomagačem dr. Sfiligojem, ki so trobentali po vseh vaseh v najhujšem žargonu, ki ga do sedaj ni bil še nihče vajen slišati na Tržaškem?

Če so bili Agneletto in njegovi pomagači osamljeni na slovenskem področju, naj to sebi pripišejo, ker so to sami zakrivili in so bili njihovi nasprotniki prisiljeni potegniti na dan dokumente in izjave, ki dovolj jasno osvetljujejo «davidsko podobo» nekaterih «vrhovnih poveljnikov» takozvanih demokratičnih Slovencev. Volivci pa so sami dokazali, da imajo zdravo pamet in znajo sami presojati ljudi, osebe in stranke. Agnelettova dosedanja politika pa jih je prisilila, da so dobro premislili, predno so oddali svoj glas; zato pa so ga odrekli skupini, ki vodi politiko v škodo slovenskega prebivalstva.

Agneletto pravi v svoji izjavi v «Demokraciji», da je bil osamljen in da so italijanske nacionalistične stranke dejansko podpirale komuniste v borbi proti njemu? Laž, nesramna laž, ki ji sam on ne verjame. Od vseh slovenskih skupin in strank je bila edino njegova skupina, ki ni bila napadena s strani italijanskih nacionalističnih strank. Nasprotno, italijanski nacionalisti so si srčno želeli, da bi bil Agneletto odnesel zmago med Slovenci in da bi bil iztrgal podeželje naprednim silam. Ali Agneletto misli, da se slovenski ljudje ne spominjajo hvalnic, ki sta mu jih pela «Messaggero» in «Piccolo»? Ali misli, da volivci ne znajo, proti komu so se najbolj zaganjali italijanski nacionalisti od fašistov pa do takozvanih krščanskih demokratov in njihovih zaveznikov?

Najboljši dokaz, da je Agneletto dobival podporo teh ljudi, ga daje, ko se joče, da mu je krščanska demokracija s postavitvijo svoje liste v dolinski občini odjedla okrog 300 glasov. Prav lepo spričevalo za človeka, ki je do sedaj računal na glasove ljudi, ki volijo krščansko demokracijo!

Agneletto se baha, češ da je ohranil svoje položaje. Ni res! V nabrežinski občini je v primeri z l. 1949 izgubil 216, v dolinski pa 206 glasov. V Trstu kljub pomoči «Novega lista» v zadnjem tednu in kljub temu da so nekateri voditelji SDZ resno računali na podvojitev glasov, jih je pridobil le 226. Zakaj naj bi se torej bahal s temi rezultati, ki dokazujejo polom njegove politike, kljub temu da so poštarji še danes utrujeni zaradi velikanske množine «Demokracij», ki jih je razpošiljal okrog za časa volilne kampanje (in potem se joče nad pomanjkanjem sredstev!)?

Kjer pa «Demokracija» in «Katoliški glas» izpričujeta ves svoj bes in svojo razkačenost zaradi zaušnice, ki sta ju prejela od slovenskih volivcev, je v odstavkih, kjer se pravi, da so volivci slovenske liste edini «pravoverni Slovenci, edini Slovenci, ki zaslužijo to ime, edini ljudje z ravno hrbtenico» itd. itd. To je že na liniji «delavca, ki naj zopet postane človek», na liniji pljuvanja na ves tržaški slovenski življ, od katerega odpada le neznatna manjšina Agnelettu in njegovi čedni družini. To je najboljši dokaz, kako zviška gledajo razni Agneletti, Javorniki, Sfiligoji in Simčiči na «ubogo rajo» in kako se čutijo poklicane, da jo vodijo v «zveličanje». In čeprav dr. Agneletto pravi, da v njegovi organizaciji ni «rasov in maršalov», bi hoteli vedeti, zakaj v njegovih vrstah pravijo, da je SDZ «organizacija Agnelettove družine», in zakaj si prav v Agnelettovi družini vedno izmenjujejo predsedniška in tajniška mesta.

Na vsak način bistvo ni to. Bistvo je, da je Agneletto privedel «slovensko listo» s svojim antikomunizmom najslabše in najmanj inteligentne sorte na rob propada. Volivci so to dokazali. In dokler bo stal na vrhu SDZ Agneletto in na vrhu katoliške skupnosti kakšen znani begunec iz Ljubljane, do tedaj ne bodo želi nobenih sadov. In to nam gre v klasje.

Volitve pa so še nekaj dokazale: z antikomunizmom se med Slovenci ne more prav nič opraviti. Desettisoči tržaških Slovencev pripadajo naprednemu taboru, neznatna manjšina, ki bo prav gotovo v doglednem času sprevidela, pa pripada organizacijam, ki so izločene iz slovenske, jugoslovanske in vseslovanske skupnosti, pripada organizacijam, ki so smešen poskus okrnitve močnega tabora združenega slovanstva!

***

Ob koncu šolskega leta staršem v premislek

Šolsko leto 1955-56 se zaključuje. Uspehi in izidi nam še niso znani, zato se k tem bomo povrnili. Toda nujno je poudariti, da je zaključek šolskega leta ne le za otroke, dijake, ki že posečajo šolo, ter za njihove starše, temveč tudi za starše, ki bodo prvič vpisali svojega otroka v šolo, za otroke, ki bodo prihodnjo jesen prvič stopili v šolski svet. To pa zaradi tega, ker ob koncu šolskega leta že začenjajo starši resno razmišljati o bodočnosti svojih otrok, ne da bi čakali na dan vpisa.

Nekaterim izmed slovenskih staršev se začenja pojavljati dvom, kam, na katero šolo vpisati svojega malega. V prejšnjih letih so se dogodili primeri, da so nekateri starši spričo tukajšnjih razmer, zlasti na gospodarsko-političnem področju klonili pod raznimi pritiski in svoje otroke vpisali v italijanske šole. To je dalo povod, da so nekateri tu pa tam ostali v dvomu. Tak pojav gotovo ne koristi slovenski šoli, kakor tudi ne koristi slovenski skupnosti na našem Ozemlju, a niti ne otrokom samim.

Predvsem je že strokovno ugotovljeno, da otrok najbolje dojema in pridobiva v svojem materinem jeziku, ki ga obvlada doma, ker mu ni tuji, ga pozna, je glas matere, ki ga spremlja v novo okolje in pripomore, da mu je korak iz domačega krova in otroške brezskrbne dobe do prvega dela, do prvih skrbi, mnogo lažji. Če pride otrok v šolo drugega jezika, je zanj napor dvojni, ker mora šele spoznavati popolnoma novi jezik.

Ker pa tukaj živita dva naroda in se rabi tudi italijanščina, ko bo otrok, ki zahaja v slovensko šolo, stopil v tretji razred, se bo učil tudi tega jezika in, ko bo dokončal slovenske šole, bo obvladal slovenščino in italijanščino, kar je v Trstu prednost slovenske šole, ker se v italijanski otroci naučijo samo italijanščine.

Zlasti v trenutkih, ko se odnosi med Italijo in Jugoslavijo izboljšujejo, ko se pojavlja možnost povečanja trgovinskih in drugih izmenjav med tema dvema deželama, bo tudi povpraševanje po strokovnih in uradnih močeh, ki bodo poznale oba jezika, večja in večja bo možnost zaposlitve za otroke, ki bodo torej izhajali iz slovenskih kot pa iz italijanskih šol. Zato, komur je pri srcu bodočnost lastnih otrok, bo o tej resnici dobro premisljal, saj se že danes pojavljajo primeri da iščejo trgovine in podjetja vajence, ki poznajo oba jezika.

Tudi programi na slovenskih šolah niso manj vredni. Že same razstave ročnih del ob koncu šolskega leta, že sami zvezki, ki smo jih videli razstavljene na šolah, nam pričajo, s kakšno resnostjo se deluje na slovenskih šolah, kako si učiteljstvo prizadeva, da bo čim več nudilo otrokom, da bodo le-ti čim več pridobili. V tej zvezi naj omenimo tudi hvalevredno pobudo učiteljev in učiteljic, ki so bolne otroke obiskali na domu in jih podučevali za časa bolezni, kakor tudi tistih, ki so pomagali otrokom pri izdelovanju nalog s posebnimi brezplačnimi razlagami, ko je šlo za otroke, ki jim starši doma, zaradi zaposlitve ali pa ker ne obvladajo dovolj materinega jezika (ker so za časa fašizma obiskali edino obstoječe italijanske šole) ne morejo pomagati, kakor bi želeli.

V teh časih si nekateri nacionalistični krogi prizadevajo, da bi slovenska šola izumrla, ter zato skušajo preko časopisja in na drugi način pritiskati na slovenske starše, da bi slovensko šolo sami odpravili z vpisovanjem otrok v italijansko šolo. Tako se hočejo ti ljudje sami zavarovati, ne da bi izdali svojih namenov. Zato stoji pred slovenskimi starši velika naloga ali bolje poslanstvo: ohraniti slovensko šolo in njeno bodočnost kot najdragocenejšo narodno pravico, ki so nam jo priborili s krvjo in žrtvami naši borci za časa NOB. To veliko pridobitev pa bodo čuvali in branili, če bodo svoje otroke vpisali v slovensko šolo, ker dokler bo le-ta imela otrok, je nihče ne bo mogel več uničiti, zatreti. Tako bodo starši tudi prispevali k temu, da bo čimprej izdan zakon za slovenske šole, kar bo lažje dosegljivo, če bomo lahko računali na močno število slovenskih otrok. Tako bodo starši prispevali k splošni borbi za narodne pravice Slovencev v teh krajih.

Zato, slovenski starši, vpišite brez oklevanja svoje malčke v slovenske šole in v slovenske vrtce!

J. GERBEC

Po svetu naokrog

V Tirani se je zaključil kongres Komunistične partije Albanije. Novi centralni komite je izvolil za svojega generalnega sekretarja tovariša Enver a Hodžjo.

* * *

V petek je podal ostavko s svojega mesta sovjetski zunanji minister Molotov, ki ostane podpresednik vlade. Na njegovo mesto je bil imenovan glavni urednik «Pravde» Sepilov.

* * *

Predsednik ZDA Eisenhower je na tiskovni konferenci v sredo izjavil, da je pripravljen povabiti v ZDA sovjetskega obrambnega ministra maršala Žukova pod pogojem, da sovjetska vlada povabi v ZSSR ameriškega obrambnega ministra Wilsona.

* * *

Indonezija je sklenila ukiniti zaporo nad izvozom gumija v LR Kitajsko. Sklep indonezijske vlade sledi sklepu Malaje, ki je prav tako pred dnevi sklenila, da bo sprejela kitajska naročila gumija. Obe deželi sta na ta način razbili zaporno verigo, ki so jo Amerikanci organizirali okrog Kitajske za časa hladne vojne.

* * *

Prve dni julija se bo podal v Jugoslavijo ministrski predsednik Egipta Naser. Ob tej priliki bo imel Naser važne politične razgovore z jugoslovanskimi voditelji.

* * *

V Sovjetski zvezi so objavili bogato statistiko o sovjetskem narodnem gospodarstvu. V knjigi se ugotavlja tudi prebivalstvo ZSSR, ki šteje 200 milijonov 200.000 prebivalcev. V evropskem delu jih prebiva 156 milijonov, v Ruski republiki 112 milijonov, v Ukrajini nekaj čez 40. Moskva brez predmestja ima 4.839.000 prebivalcev, Leningrad s predmestjem 3.176.000. V ZSSR je 21 mest z nad pol milijona prebivalcev. V mestih živi 86 milijonov ljudi, ostali pa živijo na deželi.

* * *

Ministrski predsednik Birmanije U Nu je podal ostavko, ker se hoče posvetiti delu antifašistične fronte, ki ji predseduje. Novi povolilni vladi bo načeloval sedanji obrambni minister, socialist Ba Swe.

Uradni podatki o volilnih rezultatih

V tržaški občini

Stranke	št. glasov	sedežev
Komunistična partija	41.016	14
Liberalci	4.542	1
Neodvisna soc. lista	5.569	2
Republikanci	6.379	2
PSI - UP	9.633	3
Radikalci	1.752	—
Krščanska demokracija	57.023	20
Monarhisti	5.832	2
Movimento Soc. It.	26.934	9
MEN	7.674	2
Slovenska lista	3.791	1
Socialdemokrati	12.586	4

Občina Milje

Lista Frausin	4.246	17
Socialdemokrati	796	3
Republikanci	392	1
Krščanska demokracija	2.189	9

Izvoljeni svetovalci: *Lista Frausin:* Pacco Giordano, Micor Pietro, Postogna Giovanni, Millo Gastone, Norbedo Luigi (PSI), Kocjančič (Canziani) Anton, Panzera Pietro (PSI), Postogna por. Zilli Natalia, Prodan Carlo, Braini Renato, Marassi Libero, Loredan Luciano, Santalesa Ricciotti, Čok Božidar, Martinelli Nereo, Ferluga Kiljan, Maniago Bruno. *PSDI:* Robba Pietro, Bencina Giovanni, Frausin Giuseppe. *PRI:* Viezzoli Domenico. *DC:* Visintini Rodolfo, Postogna Amelia, Cernigoi Fulvio, Marassi Pietro, Marin Umberto, Marchio Gianpaolo, Milanese Mario, Domeneghetti Carlo, Visintini Sergio.

Občina Devin-Nabrežina

Lista občinske enotnosti	1.575	16
Slovenska lista	536	—
UDI (Torre)	848	4

Izvoljeni svetovalci: *Lista občinske enotnosti:* Antonič Anton, Colja Srečko, Furlan Dušan, Gratton Arturo, Kravanja Josip, dr. Janko Jež, Legiša Dragomir, Markovic Alojz, Mervic Vladislav, Oliva Adriano, Pertot Slavko, Pipan Egidij, Radovič Danilo, Škrk Albin, Šusterčič Lucijan, Visintin Abdon. *Torre:* Cimador Antonio, Sguerzi Pietro, Vecchiet Silvano, Caldi Vittorino.

Občina Dolina

Občinska demokratična lista	1.803	16
PSI	170	—
Slovenska lista	554	4
Krščanska demokracija	300	—

Izvoljeni svetovalci: *Lista dem. enotnosti:* Berdon Bogdan, Boneta Anton, Hervat Uldrih, Kuret Sergij, Kuret Severin, Kuret Silvester, Lovriha Dušan, Ota Josip, Pangerc Josip, Prašelj Bruno, Purger Aleksander, Sancin Josip, Švab Ludvik, Valentič Josip, Žerjal Josip, Žuljan Just. *Slov. lista:* Jercog Valentin, Strajn Avguštin, Kosmač Nikolaj, Jercog Justina.

Občina Zgonik

Lista demokratične enotnosti	462	12
Slovenska lista	256	3

Izvoljeni svetovalci: *Lista dem. enotnosti:* Pirc Alojz, Milič Stanislav, Grilanc Karlo, Hrovatin Albin, Gruden Josip, Milič Mario, Milič Anton, Furlan Ivan, Rustja Ivan, Cibic Vladimir, Bogatec Silvan, Pegan Just. *Slov. lista:* Milič Jožef, Auber Alojz, Doljak Henrik.

Občina Repentabor

Lista demokratične enotnosti	196	12
Neodvisna gospodarska skupnost	135	3

Izvoljeni svetovalci: *Lista dem. enotnosti:* Bizjak Jože, Guštin Veljko, Guštin Alfonz, Guštin Ludvik, Lazar Jože, Purič Milan, Ravbar Viktor, Škamperle Jože, Škabar Silvester, Škabar Franc, Škabar Ivan. *Neodvisna gosp. skupnost:* Furlan por. Štok Vera, Škabar Jože, Zlobec Avguštin.

Izvoljeni svetovalci KP v tržaški občinski svet

VITTORIO VIDALI

POGASSI GIUSEPPE

GOMBAČ FRANC

ERNESTO RADICH

WEISS LAURA

SAJOVITZ UMBERTO

HROVATIN STANKA

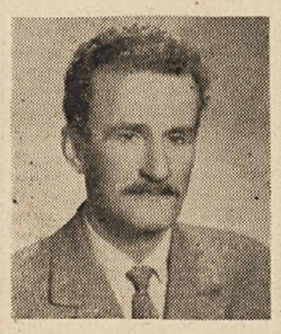
MUSLIN GIUSEPPE

BURLO GIUSEPPE

TONEL CLAUDIO

CALABRIA ARTURO

DEFERRI JOLE

LUCHESI ALCEO

BRAUN ATTO

INTERVJU Z UREDNIKOM LISTA "L'UNITA"

Tov. Togliatti o svojem potovanju v Jugoslavijo in odnosih med KPI in ZK

V nedeljo je «l'Unità» objavila naslednji intervju tov. Togliattija o njegovem obisku v Jugoslaviji.

«Ali lahko še enkrat preciziraš za bralce «Unità», kakšen je bil cilj in kakšni so rezultati tvojega srečanja s tovarišem Titom in z ostalimi voditelji Zveze komunistov Jugoslavije?»

Moralo bi biti odveč, ker je vse že bilo nakazano v zelo precizni obliki v uradnih poročilih in v raznih izjavah. Vidim pa, da medtem ko nekateri italijanski listi vsaj dokazujejo, da hočejo resno presojati vrednost srečanja, drugi se še dalje bavijo z neumnostmi. Zato je dobro povedati še enkrat, kako stojijo stvari. Slo je enostavno za obnovitev kontakta, medsebojnega sporazuma in začetek sodelovanja med dvema posebno važnima področjema naprednega gibanja delovnih množic, kot smo na eni strani mi, italijanski komunisti, na drugi strani pa jugoslovanski komunisti. Vsak pa lahko prosto ocenjuje — po svojih intelektualnih sposobnostih - kakšna more biti v sedanjem položaju važnost tega koraka. Mi menimo, da je važnost velika in da se bo to videlo čedalje jasnejše.

«Govori se o 'Canossi'»...

Govori se o mnogih stvareh na umesten in neumesten način. Videl sem, da je neki tednik (specialist v naših stvareh v iznajdbi laži samo da nekaj pove) napisal celo, da sem imel kdovekakšne spore s Titom za časa španske vojne, medtem ko tedaj nisem poznal tovariša Tita in se nisem bavil z jugoslovanskimi vprašanji. Na vsak način bi vsi morali vedeti, da obstaja v našem gibanju navada resnosti in vzajemne odkritosrčnosti. Priznanje in popravljanje napačnih stališč je politično dejstvo in nič drugega. Kritika naših napačnih stališč v letih 1948-1949 je bila že pred časom, pred enim letom napravljena na posebno jasen način od sovjetskih tovarišev, ki nosijo glavno odgovornost. V razgovorih, ki sem jih imel v Beogradu v preteklih dneh in so bili nadvse prisrčni, pozornost ni bila usmerjena k dogodkom preteklosti, marveč k vprašanjem sedanjosti in bodočnosti. Opozorilo, ko je do njega prišlo, na pretekle spore je imelo bistveni cilj, da se bolje vidijo, kakšna so vprašanja, na katera se mora danes osredotočiti pozornost zato, da se bolje razumejo izvirne značilnosti jugoslovanskega položaja in sedanje politike jugoslovanskih komunistov.

«Tvoje srečanje je bilo pripravljeno?»

Brez dvoma in že pred časom. Clan našega vodstva tov. Giancarlo Pajetta je že izkoristil kratek postanek v Beogradu za vodenje preliminarnih razgovorov.

«Zatorej je bilo le naključje, da se je tvoje potovanje v Beograd vršilo na predvečer odhoda tovariša Tita v Moskvo?»

Vsi so to razumeli!

«Ali se bodo stiki razvili?»

Brez dvoma. Takoj po poletnih počitnicah bomo poslali v Jugoslavijo, kjer bo v gosteh pri Zvezi komunistov Jugoslavije, vplivno delegacijo voditeljev naše partije za poglobitev vzajemnega spoznavanja in v svrho preučevanja. Nas predvsem zanima globlje spoznati metodo, ki ji sledijo v Jugoslaviji v politični in gospodarski izgradnji socialistične družbe.

«Ta metoda ni enaka metodi, ki jih sledijo Sovjetska zveza in dežele ljudske demokracije?»

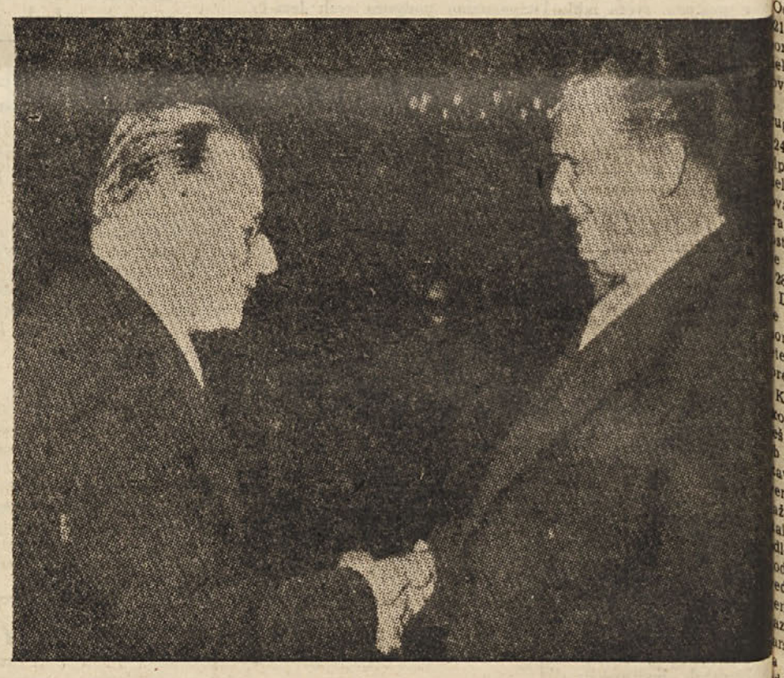
Tov. Palmiro Togliatti se ob odhodu iz Beograda prisrčno poslavlja od sekretarja ZKJ in predsednika FLRJ Josipa Broza - Tita

Ne, ni enaka, prav zato pa sta potrebni poznavanje in preučevanje. V Jugoslaviji obstajajo nekateri temeljni pogoji, ki so nekak predpogoj socialistične izgradnje. Ni več zasebne lastnine velikih sredstev industrijske proizvodnje in izmenjave. Industrija in trgovina sta torej nacionalizirani. Obrtništvo pa obstaja in ga država ščiti in podpira. V kmetijstvu zemljiška posest ne sme preko meje desetih hektarov. V teh mejah obstaja prosta kupoprodaja in dedovanje zemlje. Obstaja tudi mreža poljedelskih zadrug, ki se danes široko razvijajo, so pa različne od sovjetskih kolhozov. Različnost pa je globlja v sistemu gospodarskega načrtovanja in v upravi proizvajalnih podjetij. Uprava je povsod v rokah delavskih svetov, izvoljenih od delovnih ljudi v vsakem podjetju in odgovornih pred njimi. Ravnatelji podjetij so imenovani na podlagi natečaja od teh svetov, ki jih lahko odpuščajo ali nadomeščajo, ko je to potrebno. Kar se tiče načrtovanja, določajo osrednji organi samo glavne poteze in splošne cilje načrta. V tem okviru napravi vsako podjetje svoj načrt na podlagi naročil, ki si jih pridobi preko natečajev.

Pri razvoju in kontroli proizvajalnega delovanja igrajo važno vlogo krajevne ustanove. Jugoslovanski tovariši trdijo, da sistem, ki so ga izvedli (in o katerem sem zelo na kratko nakazal nekatere značilnosti, izpuščujoč celo momente velike važnosti), izključuje nevarnost birokratizacije in poudarja demokratičen značaj vsega družbenega ustroja. Ta sistem naj bi speševal udeležbo množic v vodenju gospodarskega življenja, določujoč jim nepo[illegible]no vodilno vlogo. Po drugi strani, ker podjetje vz[illegible] neposredne stike s tr[illegible] deluje zakon vrednosti [illegible] ne pa preko vrednoten[illegible] srednjih organov, marve[illegible] neposredno. Delavski [illegible] imajo naloge, ki jih [illegible] zakon, med temi dol[illegible] plač in izkoriščanje dela [illegible]čka (druga dva dela pr[illegible] ta državi in krajevnim [illegible] novam). Ves sistem ze[illegible] da se globoko preuči in [illegible] vrednoti, predvsem v t[illegible]ku, ko se povečuje te[illegible] po napredovanju v socia[illegible] po različnih poteh, in [illegible] nutku, ko je v delavske[illegible] banju precizna težnja po[illegible] žitvi okrepitve in razvo[illegible] mokracije z razvojem soc[illegible] čnega gospodarskega ra[illegible] Nevarnost na tem podro[illegible] v tem, da se ne vidijo [illegible] stvari, da se ne centrijo, [illegible] ostane navezani na shem[illegible] oblike, ki lahko niso p[illegible] ne za vse dežele, za vs[illegible] ložaj in za vse zahteve. [illegible] da, po drugi strani jugos[illegible] ski tovariši — mislim — [illegible] lo daleč od tega, da bi [illegible] sovali svojim izkušnjam [illegible] verzalno in dokončno [illegible] nost. Napredovanje k s[illegible] zmu zahteva —in v k[illegible] se gibanje razširja, tem[illegible] zahtevalo — pobud in iz[illegible] sti v iskanju novih oblik [illegible] predelovanju novih izk[illegible] V tem je jamstvo za usp[illegible]

«Jugoslovanski komun[illegible] majo stike z drugimi s[illegible] naprednega gibanja de[illegible] ljudi?»

Brez dvoma. Sam njih[illegible] ložaj jim dovoljuje, da [illegible] te stike in da jih razvij[illegible] ploden način. Danes [illegible] dnevnem redu vprašan[illegible] stopnega zbližanja — v [illegible] vzajemnega razumevanj[illegible] prej ,nato pa tudi v svrh[illegible] razuma in sodelovanja — [illegible] različnimi frakcijami [illegible] skega gibanja in med ra[illegible] mi naprednimi strujam[illegible] so navdahnjene od socia[illegible] Vsak prispevek v tej sm[illegible] more kot biti pozdrav[illegible] zadoščenjem in podprt.

«Misliš, da bodo naša [illegible] tija in italijanski delav[illegible] zumeli važnost obnove s[illegible] jugoslovanskimi komu[illegible]

Mislim, da je naša [illegible] dobro razumela vsaj v [illegible] veliki večini, da je pr[illegible] glavni pomen orientacij[illegible] izšle ali so bile potrje[illegible] XX. kongresu KPSZ, [illegible] tem iskanju novega in [illegible] sobnosti osvoboditve [illegible] starih mrež, da se lahko [illegible] napreduje. Italijanski d[illegible] in delovni ljudje ne [illegible] kot se veseliti te nove [illegible] ritve delovnega obzorja [illegible] partije, ki prispeva k r[illegible] tvi obzorja vsega delav[illegible] in socialističnega giba[illegible] naši deželi.

Socialistični svet

NAJSTAREJSI CLOVEK NA SVETU

Najstarejši državljan Sovjetske zveze je Gruzinec Jegor Borojev, ki je prvega januarja dopolnil 155. leto starosti. Kot petnajstleten mladenič je služil v vojski pod generalom Jermolovom, poveljnikom ruske armade na Kavkazu za časa Napoleona. Žena Borojeva ima 115 let.

* * *

«KARAGANDSKO MORJE»

V središču premogovnega bazena Karaganda v Kazahstanu so hidrogeologi odkrili, da podzemeljske vode zavzemajo površino 1200 kv km. To podzemeljsko jezero so imenovali Karagandsko morje». Jezero je nastalo pred milijonom let, ko je bil bazen Karagande ogromna dolina, obkrožena od gorovja, Toplo in vlažno podnebje je ustvarilo pogoje za napolnitev doline z vodo.

* * *

18 MILIJARD KNJIG V 38 LETIH

V 38 letih so v Sovjetski zvezi natisnili 18 milijard izvodov knjig.

* * *

DALJNOGLED Z NAJVECJO LECO NA SVETU

V leningrajskem državnem optičnem inštitutu so izdelali nov daljnogled. Izdelali so ga po načrtu sovjetskega znanstvenika D. Maksutova. V daljnogled so vdelali največjo lečo na svetu s premerom 70 cm. Glavno zrcalo tehta 220 kg, cevi 2 toni, ves teleskop pa 6 ton. Novi daljnogled bo povečal moč človeškega očesa 160.000 kratno.

* * *

IZKOPAVANJE «PEPELNATEGA GRICA»

Grič Kjul Tepe je eden izmed najpomembnejših virov za preučevanje življenja preteklosti Adžerbajdžana. Kjul Tepe pomeni «Pepelnat grič». Velike mase pepela so se akumulirale v teku tisočletij. Pred kratkim je arheološka ekspedicija adzerbajdžanske akademije znanosti začela na tem griču izkopavanja. Preden je dosegla spodnjo plast je morala izkopati 21 m različnih drugih plasti, ki se nahajajo na prvotni plasti. V prvi plasti nad spodnjo plastjo so arheologi našli vrsto človeških bivališč iz kamene in prvotne bronaste dobe. Našli so ostanke hišnih zidov, ki so zgrajeni s skalami, kamenjem in z glinasto malto. Našli so tudi veliko glinasto vazo, peč iz prsti, tri velika ognjišča in veliko število najrazličnejšega kamenitega in koščenega orodja.

* * *

GRADNJE V MOSKVI

Lani so zgradili v Moskvi milijon kv m stanovanjske površine, 40 šolskih poslopij (8 več ko l. 1954) z 32.440 mest, bolnic za 3253 postelj (dvakrat več kot 1954), 11 poliambulant, 90 otroških vrtcev in jasli, 5 kinoteatrov, več drugih zgradb za kulturne namene, 13 hotelov za 6226 postelj. Na novo se je postavilo 72 km vodovodnih napeljav, 56 km odtočnih naprav, 99 km plinske napeljave. 550 poslopij je bilo povezanih s termičnimi centralami. Popravili so 1 milijon 200 tisoč kv m cest, 42 km odtočnih naprav, zgrajen je bil most Matroski čez reko Jauza. Sadili so 244.000 dreves in 1.858.000 grmov. Trolejbusna mreža se je povečala za 28 km, tramvajska pa za 11 km.

* * *

RUDARSKA BOGASTVA V KAZAHSTANU

Začelo se je izkoriščanje velikanskih ležišč železne rude v kazaški stepi, 400 km od Magnitogorska. Ležišča, ki so izmed največjih v svetu, so bila odkrita, ko je uralska industrija opazila, da ji ne zadostujejo uralska ležišča. Začela so se dela za izgradnjo kombinata Sokolovski - Sarbejski, ki bo izkoriščal velikansko rudno bogastvo.

* * *

KINEMATOGRAFI V PRAGI

V Pragi je sedaj 18 velikih kinematografov, ki imajo prostora za 43.343 oseb. Računajo, da je dnevno v praških kinematografih od 350.000 do 400.000 obiskovalcev.

Jugoslovanska investicijska dela v inozemstvu

Lani so jugosl. podjetja izvedla razna investicijska dela in sklenila razne pogodbe za taka dela v inozemstvu za skupni znesek 41 milijonov dolarjev. Največja vrednost se nanaša na ladjedelstvo in gradbeništvo. Ladjedelnice so sklenile pogodbo o pošiljki sedmih trgovskih ladij po 10 tisoč ton. Zdaj pripravljajo gradnjo desetih manjših za Burmo v vrednosti 800.000 dolarjev.

Trgovina s socialističnim taborom

V Veliki Britaniji se [illegible] bolj slišijo glasovi, ki [illegible] vajo pospeševanje trgov[illegible] s socialističnim taborom [illegible] pravo omejitev, ki jih [illegible] jejo ZDA. Tako je list [illegible] Herald» nedavno pozdra[illegible] deležbo tvrdke Rolls Roy[illegible] velesejmu v Leipzigu ter [illegible] da se motorji Diesel pr[illegible] vsem deželam, vključno [illegible] Kitajsko. List pravi med [illegible] gim: «Čas je, da se odp[illegible] že preživele prepovedi tr[illegible] nja s Kitajsko. Zagotovo [illegible] trgovske izmenjave med [illegible] dom in Zahodom brez p[illegible] njih neumnosti».

Pisani svet

PRISELJEVANJE V KANADO

Po podatkih kanadskega ministrstva za državljanstvo in priseljevanje se je v Kanado selilo leta 1950 73.000 ljudi; 1951 194.000; 1952 164.000; 1953 168.000; 1954 154.000; 1955 109.946. Od lanskih priseljencev je bilo 44.583 britanskega porekla; 18.082 nemškega, 20.247 italijanskega, 6929 nizozemskega porekla itd.

* * *

IZGONI IZ ZDA

Po podatkih ameriške službe za priseljevanje se je zvedelo, da je bilo v teku lanskega leta izgnanih iz ZDA 11.954 oseb, od teh 35 «zaradi subverzivnih dejanj». Med izgnanci je več voditeljev Komunistične partije ZDA, ki jih je ameriška vlada «denaturalizirala», kljub temu da so bili ameriški državljani. Iz istih krogov se je zvedelo, da so v teku številne zahteve državnega pravdništva za odvzem državljanstva več tisočem ljudi.

* * *

SLOV. BENECIJA NE BO DOBIVALA POSEBNE PODPORE

Rimska vlada je pred časom odredila, da se odvzame Slovenski Benečiji posebno podporo, ki je namenjena pasivnim področjem. Se pred tem sklepom je posebna ministrska komisija ugotovila, da omenjeno področje ni v seznamu pasivnih področij videmske pokrajine. S tem je Slovenska Benečija prikrajšana za 2 milijardi lir. Zaradi tega vlada v prizadetih področjih veliko nezadovoljstvo.

Nekaj podatkov o občinskih volitvah v večjih mestih Italijanske republike

Objavljamo uradne podatke o izidu občinskih volitev v nekaterih večjih mestih Italijanske republike.

Kratice pomenijo: **KPI** = Komunistična partija Italije, **PSI** = Italijanska socialistična partija, **DC** = Krščanska demokracija, **MSI** = novi fašisti, **PNM** = monarhisti, **PLI** = liberalci, **PRI** = republikanci, **PSDI** = socialdemokrati, **DCA** = avtonomna Krščanska demokracija (kandidati odpadniki od DC nastopajoči na skupnih listah(IC = sredinski neodvisni, ID = desničarski neodvisni, IS = levičarski neodvisni, SC = socialkomunisti, **IND** = neodvisni v splošnem. **PMP** = monarhisti Laurove struje. V kolikor bodo bralci našli v poedinih mestih še druge kratice, se slednje nanašajo na krajevne liste.

ALESSANDRIA

PSI-IS 15.134 (11), KPI 14.707 (11), PSDI-IS 5.995 (4), DC-IC 15.991 (11), MSI-PNM-ID 2.841 (2), PLI 1.782 (1).

CUNEO

PSI 3.276 (5), KPI 1.765 (2), PNM 802 (1), PLI-Neodv. 3.028 (5), DC 13.250 (21), Neodvisni 1.617 (2), MSI 537 (0), PSDI 2.543 (2).

NOVARA

KPI 10.644 (9), MSCA 438 (0), PLI 2.503 (2), MSI-monarhisti 3.061 (2), PSI 13.645 (11), PSDI 3.816 (3), DC 16.479 13), Radikalci-UP 494 (0), CRO 456 (0), PRI 351 (0).

TORINO

KPI 124.072 (19), PSI 65.967 (10), PRI-rad.-UP 11.154 (1), PLI 25.782 (4), krajevne 31.526 (4), IC 8.523 (1), PSDI 44.349 (7), PNM 20.184 (3), PMP 1.337 (0), Comb. red. 2.292 (0), MSI 17.266 (2), DC 188.992 (29), PC d'It. 1.112 (0).

GENOVA

PSI 99,657 (17), DC 157.259 (28), PRI 10.596 (1), MSI 24.485 (4), KPI 116.834 (21), PLI 14.125 (2), P. Rad. Lab. 1.608 (0), PSDI 33, 432 (6), PNM 10.560 (1).

LA SPEZIA

PSI 11.463 (8), PNM 2.349 (1), PSDI 3.998 (3), MSI 3.813 (2), KPI 23.831 (17), PLI 1.760 (1), PRI 2.055 (1), DC 23.033 (17).

SAVONA

KPI 16.776 (16), PSI 7.250 (6), DC 14.467 (13), PSDI 2.880 (2), PRI 1.244 (1), MSI 1.485 (1), PNM 805 (0), PLI 1.581 (1).

BERGAMO

KPI 5.564 (4), Radikalci 759 (0), PNM 1.894 (1), PSI 8.084 (7), Ital. liga 145 (0), DC 32.971 (28), MSI 4.403 (3), PLI 3.213 (2), PSDI 4.922 (4), Avtonomisti 1.239 (1).

BRESCIA

PSI 15.970 (9), KPI 13.948 (8), MSI 6.249 (3), PSDI 5.801 (3), PRI-UP-Rad. 1.598 (0), PLI 3.126 (1), PNM 3.289 (1), DC 43,004 (25).

COMO

PSI 9.313 (8), PNM 3.719 (3), PSDI 5.163 (4), KPI 4.095 (3), PLI 2.730 (2), DC 18.752 (18), MSI 3.108 (2).

CREMONA

PSI 11.971 (11), KPI 8.598 (7), PSDI 2.573 (2), PLI-neodv. 3.623 (3), PNC 156 (0), PRI 502 (0), MSI-PNM 2.905 (2), DC 16.671 (15).

MANTOVA

PSI-UP 10.077 (11), PSDI 2.747 (3), Radikalci 331 (0), KPI-neodv. 8.064 (9), DC 11.569 (13), PLI 854 (1), MSI-PNM-PLI-DC 3.093 (3).

MILANO

PSI 173.813 (16), PNC 2.866 (0), PNM 35.171 (3), MSI 50.827 (4), PSDI 103.175 (10), PLI 53.501 (5), KPI 158.818 (15), PMP 10.577 (1), PRI-rad. 13.407 (1), kvalunkvisti 2.278 (0), DC 261.610 (25).

BELLUNO

DC 7.497 (19), PSI 3.508 (9), KPI 1.653 (4), PNM 479 (1), PLI 717 (1), PRI 256 (0), PSDI 1.955 (5), MSI 704 (1).

ROVIGO

KPI 6.855 (11), PSDI 1.898 (3), PNM 765 (1), MSI 1.509 (2), PRI 181 (0), PLI 620 (0), PSI 4.590 (7), DC 10.593 16).

BENETKE

KPI 41.022 (13), PSDI 13.877 (4), MSI 10.062 (3), PNM 3.509 (1), PLI 6.629 (2), PSI 41.088 (13), Radikalci 1.396 (0), PRI 1.574 (0), PMP 1.819 (0), DC 73.394 (24).

VERONA

KPI 11.426 (5), PSI 27.358 (12), ID-PMP 5.191 (2), PRI-IS-UP 1.309 (0), PLI 4.021 (1), MSI-PNM-PMP - kvalunquisti 7.576 (3), PSDI 9.280 (4), DC 54.594 (23).

VICENZA

KPI 5.110 (4), PSDI 5.523 (4), PNM 945 (0), PSI-UP 8.436 (7), IS 312 (0), MSI 3.623 (3), PLI 3.519 (2), DC 23.556 (20).

VIDEM

PSI 6.909(6), MSI 4.413 (4), PLI 1.840 (1), DC 19.701 (18), PSDI 5.238 (4), KPI 6.009 (5), PNM 2.144 (2), PRI-rad. 867 (0).

BOLOGNA

KPI 121.556 (29), PSDI 23.290 (5), MSI-PNM 13.590 (3), PRI-rad. 3.412 (0), DC 74.388 (17), PSI 19.955 (4), PLI 12.380 (2).

FERRARA

KPI 36.228 (21), PSDI 7.867 (4), PNM 1.102 (0), PSI-UP 15.622 (9), PRI 1.044 (0), PLI 4.877 (2), MSI 4.482 (2), DC 20.081 (12).

FORLI'

PSI 6.236 (5), KPI 18.433 (14), PSDI 1.686 (1), PRI 15.229 (12), MSI 2.368 (1), DC 9.879 (7).

MODENA

KPI 35.159 (22), PLI 3.365 (2), MSI-ID-PNM 3.454 (2), PSDI 6.755 (4), DC 22.960 (15), PSI 9.178 (5).

PARMA

PSI 14.945 (9), KPI 26.506 (17), PRI 1.486 (0), PNM 1.532 (0), PSI 7.126 (4), MSI 4.562 (2), PLI 3.093 (2), DC 24.583 (16).

PIACENZA

PSI 9.958 (8), KPI 12.868 (1), MSI 2.100 (1), PNM 1.200 (1), PLI 2.043 (1), PSDI 5.381 (4), DC 16.602 (14).

RAVENNA

KPI 23.871 (16), PSDI 1.564 (1), PLI 901 (0), PSI 5.855 (3), PRI 22.995 (15), MSI 1.330 (0), DC 8.829 (5).

REGGIO EMILIA

KPI 30.108 (22), PSI 11.240 (8), PSDI 5.950 (4), PLI 2.679 (1), DC 18.511 (13), MSI 2.879 (2), PNM 646 (0).

FIRENZE

PSI 44.337 (10), KPI 68.962 (17), PLI 10.972 (2), PRI 3.939 (0), DC 101.323 (25), PSDI 13.635 (3), MSI-PNM 15.351 (3).

GROSSETTO

KPI 10.712 (18), PRI-IC 2.287 (3), PLI 620 (1), PSDI 1.262 (2), MSI 2.042 (3), PNM-ID 411 (0), PSI-IS 2.859 (4), DC-IC 5.490 (9).

LIVORNO

KPI-IS-IA 36.988 (22), PSI-IS-kršč. soc. 12.102 (7), PLI-PMP-IC-IA 1.586 (0), DC-IC-IA-D 25.980 (15), PRI-IC-IA-D 4.212 (2), PNM-IDIA-IC 1.475 (0), MSI-ID-IAIC 4.679 (2), PSDI-IA-IC 4.234 (2).

PISA

PSI 9.017 (7), MSI 3.518 (2), KPI 16.167 (13), PSDI 2.361 (1) DC 18.921 (15), PNM 1.146

(Nadaljevanje na IV. strani)

ODLOMEK IZ BROŠURE "FAŠIZEM V TRSTU"

Požigi delavskih zbornic in zapora ladjedelnic v Trstu

Zverinski fašistični podvigi januarja in februarja 1921

Iz brošure «Fašizem v Trstu» objavljamo naslednji odlomek:

Opustošenje uredništva in tiskarne «Lavoratore» je bilo italijansko začetek cele vrste divjanih nasilstev, ki jih je fašizem sprožil po vsej naši deželi v primerjavi vzporedno s splošno ofenzivo, ki je bila v teku po vsej Italiji. Oblasti so dajale fašistom vedno bolj odkrito podporo.

Od januarja do februarja 21 so fašisti uničili Delavske zbornice v Tinjanu, Škofijah, Pagnellu, Romansu, Cervignanu, Sovinju, Izoli, Gradežu, Ogleju, Gorici, Motovunu in še drugje.

24. februarja je fašistična banda streljala v Rovinju na pogrebce socialističnega zborovanja, ki je bilo na trgu. Tragična bilanca te podivjanosti: 1 delavec mrtev in veliko število ranjenih.

28. februarja so fašisti zažgali Delavsko zbornico v Trstu. Nekaj precej časa so grozili, da bodo delavsko organizacijo doletela ista usoda kot «Lavoratore».

Kot pretvezo za novo zločinsko dejanje so razširili vest, da so Slovenci sramotili v neki priliki italijansko zastavo ter da so nekateri slovenski železničarji javno izrazili svoje veselje, ker so italijanske čete — na podlagi sklepov Rapalske mirovne pogodbe — zapustile Logatec. Seveda so bile že samo te želje generične obtožbe zadosten razlog, da je delegacija italijanskih železničarjev zahtevala pri guvernerju, naj takoj odpusti iz službe slovenske železničarje, ali pa da jih vsaj premesti v notranjost Italije. Poleg tega je še prišla vest, da je bil v Kanfanarju ubit fašist Floriano Beuzar, ki se je začel z neko škvadro, katera je bila na enem izmed običajnih ustrahovalnih pohodov po Istri. Fašisti so uprizorili v Trstu demonstracijo, provocirali so ljudi in ukazali tramvajskim sprevodnikom, naj odpeljejo vozove v remizo.

Skupina kakih 50 fašistov se je nenadoma oddaljila in začela dirjati proti ulici Madonnina do sedeža Delavske zbornice. Na sedežu so našli samo sedem žensk in 2 otroka — to je priznal celo sam «Piccolo». Zapodili so jih iz sedeža ter ga nato zažgali. Nato so zdirjali k Sv. Jakobu, kjer so zažgali kulturni krožek. Druga skupina fašistov je istočasno razdejala gostilno «pri petelinu» na trgu Oberdan. Odnehali so šele, ko so se prepričali, da lastnik ni Slovenec. Skušali so napasti tiskarno «Edinost», kar pa so jim preprečile «guardie regie» pod poveljstvom polk. Bertarellija.

Zaradi novega fašističnega zločina je zavladalo med delavstvom veliko ogorčenje in v odgovor fašistom so delavci 1. marca 1921 zažgali nekaj od delkov v ladjedelnici Sv. Marka in se nato oddaljili. Na mestu je ostalo le nekaj starih delavcev, par pohabljencev in zaščitna skupina. Prihiteli so karabinjerji, «guardie regie» in financarji, ki so začeli streljati na ladjedelnico. Nato so vdrli skupno s fašisti in pretepli starčke in pohabljence in jih povrhu še aretirali. V bližini oljarne Gaslini je prišlo do spopada med delavci in napadalci. Pri tem je bil neki financar smrtno, drugi pa težko ranjen. Aretirali so nad 200 delavcev.

Fašisti so nemoteno nadaljevali s svojimi pohodi po mestu in skušali napasti šolo Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu, kar pa se jim ni obneslo. Na enem izmed svojih pohodov so v omenjenih dneh ubili nekega Riguttija, ki je šel na obisk k hčeri. V večernih urah se je skupina kakih 60 škvadristov vrnila k Sv. Jakobu, toda delavci so jih sprejeli z ročnimi bombami in samokresi. Seveda so fašisti uraih nog zbežali in pustili na mestu več ranjenih. Kot maščevanje so napadli in razdejali urade Trgovske obrtne zadruge v ul. XXX Ottobre ter urade Delavskih zadrug v ul. Cesare Battisti, kjer so ukradli več pisalnih in računskih strojev. Enega izmed teh strojev so pozneje našli... v Rimu.

Pri Sv. Ivanu so požgali Narodni dom, v Miljah razdejali sedež Delavske zbornice in prodajalno Delavskih zadrug.

Ravnateljstvo ladjedelnic je medtem proglasilo zaporo Sv. Marka in Tovarne strojev ter zahtevalo, naj delavci plačajo škodo, ki jo je bil povzročil požar. Delavci so odločno od-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Te dni je potekala trideseta obletnica smrti slovenskega pesnika Srečka Kosovela, pevca Krasa, njegovih ljudi, revežev in trpinov

Učenjaki trdijo, da se človeško življenje da znatno podaljšati

Sovjetska zdravnica Lepešinskaja pravi, da obstajajo možnosti za odpravo predčasnega staranja

Vsi hočejo vedeti, kaj je starost in kako se je mogoče proti njej boriti. Ta vprašanja mi postavljajo večkrat osebe raznih poklicev, med njimi mnogo delovnih ljudi.

Kaj je starost? Starost predstavlja različne stopnje razvoja organizma, ki nastopajo pred fizično smrtjo. Običajno se smatra za starost zadnja stopnja tega razvoja. Toda razlikovati je treba med starostjo in staranjem, kot procesom razvoja starosti. Proces staranja se izraža v dejstvu, da se v organizmu, sestavljenem iz celic in živeče materije, starajo tako živeča materija kot celice.

Kakšne so torej spremembe, ki se pri staranju pojavljajo v živeči materiji, v najbolj preprostih organizmih, kot so celice in v vsem organizmu? V vsakem živečem organizmu in v njegovih delih, to je v celicah in živeči materiji, se pojavlja otrdelost beljakovinastih delcev, zgostitev beljakovine, otrdelost vseh delov celic, vključno z njihovimi mrenami. Vse to ovira metabolizem (presnavljanje), to je bistven in nujno potreben proces, ki vzdržuje ves organizem.

Otrdelost beljakovinastih delcev v organizmu in počasnejše presnavljanje se z leti neprestano povečujeta in vodita človeka v smrt.

ALI UMIRAMO PREZGODAJ?

Ali vsi organizmi umrejo v dobi staranja? Da, starost in smrt, ki ji sledi, sta neizogibni. Toda starost se ne pojavi kar naenkrat: njen razvoj ima svojo zgodovino. Prav zato se ljudje sprašujejo, ali je mogoče potisniti starost nazaj in do katere meje bi se moglo podaljšati življenje. Ali umiramo prezgodaj? Akademik Bogomolec je v zvezi s trajanjem življenja napisal, da meja možnega človeškega obstoja ni izpod 200 let. V Ukrajini je biolog Kefiro zbral 40 tisoč podatkov o osebah iznad 100 let starosti ter navedel primere 155 let starih ljudi, ki še vedno delajo.

Zakaj torej večina človeških bitij ne doseže 155 let starosti in v veliki večini umre pred 70-80 leti? Da bi mogli odgovoriti na to vprašanje, je potrebno sistematično in znanstveno študirati starost v njenem razvoju, študirati organizem ne izven okoliša, v katerem se nahaja, marveč v zvezi s tem okolišem.

Kaj je v osnovi sprememb organizma v starosti? Kako se izražajo te spremembe? Kot smo že rekli, se v celicah in živeči materiji vsakega organizma, pod vplivom najrazličnejših vzrokov, začne proces staranja, to je otrdelost beljakovinastih delcev, protoplazmov, celičnih mren in vse to vpliva na ves organizem, na vsa tkiva in na vse organe, predvsem pa na metabolizem, na življenjsko silo organizma.

Najjasnejši znak, ki karakterizira starost, je pospešitev razvoja zveznega tkiva. Vsi vedo, da je staro meso trdo, ker se je kompaktno vezno tkivo razvilo v veliki meri. Ta otrdelost se imenuje skleroza. Prav v starosti so vsi organi, posebno pa krvne žile, manj ali bolj nagnjeni na otrdelost, na sklerozo.

Otrdelost beljakovin, ožilja in vseh organov se pospešuje iz cele vrste razlogov. Tako sifilis, alkoholizem, kajenje, kužne bolezni in drugi faktorji pospešujejo razvoj kompaktnega veznega tkiva; pretirano spolno življenje, prevelika utrujenost, neredno hranjenje, strah in drugi vzroki pospešujejo starost. Akademik Bogomolec navaja v svoji knjigi mišljenje nekega modrijana, ki je dejal, da noben lenuh ni dosegel visoke starosti; vsi, ki so dosegli visoko starost, so vodili aktivno in delovno življenje. Po mnenju tega modrijana je smeh najbolj zdrav fizični gib, ker favorizira prebavo, krvni obtok in krepi delovanje vseh organov.

Obstajajo torej številni faktorji, ki prispevajo k otrdelosti beljakovinastih delcev v celicah in k nastajanju kompaktnega veznega tkiva, to je skleroze.

ALI LAHKO ODLOŽIMO PROCES STARANJA?

Kako se je treba boriti proti prezgodnji ostarelosti? Kako zadržati starost, kako jo zdraviti?

Predvsem je treba preprečevati starost z odstranitvijo že navedenih škodljivih vplivov. Proučevati je treba, katera sredstva bi mogla preprečiti sklerotične pojave. Ta sredstva so: vse snovi, ki povečujejo stopnjo razpršitve beljakovin in razširjajo tako površino beljakovin v dotiki z zunanjim okolišem ter pospešujejo proces metabolizma.

Pri proučevanju vpliva raznih kemičnih snovi na membrane živalskih celic sem se znašla pred zelo zanimivim pojavom: pod vplivom lahke raztopine natrijevega bikarbonata so membrane rdečih krvnih telesc starejše žabe postale luknjičave kot pri mladi žabi, to pomeni da so se pomladile. Spremembe v gostoti membrane so nastale zato, ker so se beljakovine porazgubile, njihova površina se je povečala, metabolizem je začel bolje delovati in s tem se je povečala življenjska sila organizmů. Spremembe gostote membrane so mi bile v dokaz, da gostota membrane tesno zavisi od starosti.

Na podlagi teh opazovanj smo izvršili vrsto preizkusov o vplivu raztopine natrijevega bikarbonata na rdeča krvna telesca. Po teh izkušnjah smo prišli do zaključka, da daljša akcija raztopine natrijevega bikarbonata povzroča večjo razpršitev beljakovin, da akcija, trajajoča preko 40 minut skoro popolnoma raztopi membrano.

Eksperimenti na sesalcih so dokazali, da raztopina natrijevega bikarbonata poživlja njihovo življenjsko silo in pospešuje njihov razvoj. Iste pojave smo ugotovili tudi pri eksperimentih na jajcih za valjenje. Po vzbrizganju v jajce dveh kapljic 1 odst. natrijevega bikarbonata v prvih 10 dneh valjenja, so bili piščanci iz teh jajc večji in bolj živi kot ostali.

Vsi ti eksperimenti so nas privedli do zaključka, da natrijev bikarbonat v resnici krepi metabolizem in dviga življenjsko delavnost vseka organizma. To dokazuje, da človeško bitje lahko vodi naravo rastlinskega in živalskega sveta.

OLGA LEPEŠINSKAJA

(Nadaljev. in konec prihodnjič)

PODTAJNIK FERRARI AGGRADI JE POVEDAL STALIŠČE RIMSKE VLADE

Za komisijo je prosta cona "neizvedljiva in škodljiva"

Vlada je vendarle odgrnila zaveso molka - Prazne obljube podtajnika v zakladnem ministrstvu - Mestni odbor za prosto cono je postal nacionalno gospodarsko gibanje in se tako izneveril svoji vlogi

V teku volilne kampanje je na celi črti prevladovalo zanimanje za osnovne gospodarske probleme in znaten del govornikov je postavil v ozadje velike politične probleme; govori tistih, ki so hoteli dati poseben poudarek vprašanjem splošne politike, so bili sprejeti z brezbrižnostjo. Vse to ni nič čudnega, ker se Tržačani zavedajo gospodarske krize, dobro poznajo njene vzroke in način, kako bi se lahko kriza odpravila.

Kljub temu je šel govor, ki ga je imel posl. Ferrari Aggradi, demokristjanski podtajnik pri zakladnem ministrstvu, v zadnji volilni kampanji v Trstu, skoro neopazno mimo, čeprav se je dotikal izrecno gospodarskega stanja Trsta in objasnil stališče vlade glede proste cone.

V mali dvorani gledališča Verdi je podtajnik zakladnega ministrstva dobesedno izjavil, da je komisija, ki jo je imenoval ministrski svet za preučitev tega vprašanja, smatrala prosto cono kot «neizvedljivo in škodljivo». S tem je vlada odgrnila zastor molka, za katerim se je skrivala še od 1953 ter jasno povedala Tržačanom svoje nasprotovanje do zahteve, ki jo je postavilo vse mesto.

Seveda je hotel posl. Ferrari Aggradi ob tej priliki nekoliko osladiti grenki grižljaj. Govoril je o «nadaljnjem obdobju», ki bi se moralo nanašati na nova javna dela, povezavo Trsta z omrežjem metanovih plinovodov, davčne olajšave, kot nadomestek za prosto cono, opremljanje novih podjetij s strani družb pod državno kontrolo ter ureditev zahtev za pomorske proge. Vse, kar je navedel Ferrari Aggradi, pa ni bila nobena obveznost za vlado, bile so samo obljube o preučevanju zadevnih ukrepov.

Izidi volitev so pokazali, kako so Tržačani ocenili obljube posl. Ferrari Aggradija; ocenili so, da hoče ostati vlada še dalje na nepremičnem stališču, ki je zelo nevarno za naše gospodarstvo.

Na ta način se je vlada vskladila s tezo Confindustrie, ki hoče zanikati Trstu tista sredstva, katera so nujno potrebna, da postane zopet velika mednarodna luka.

Izjavam posl. Ferrari Aggradija gre vsaj ta zasluga, da so končno pokazale Trstu mnenje vlade glede obnove tržaškega gospodarstva in postavile v pravo luč težke odgovornosti demokristjanov za naraščanje tržaške gospodarske krize.

Toda rimska vlada naj nikar ne misli, da je zadeva s tem dokončno zaključena. Vprašanje ostane še vedno odprto, ker se s samimi obljubami, ki jih je dala vlada, ne da pomiriti javno mnenje. Trst hoče dela, hoče vršiti svojo tradicionalno vlogo in hoče dati svoj doprinos skupnosti.

Volitve so za nami. Utihnil je trušč zborovanj. Mesto bo znalo zopet začeti borbo, da prisili vlado na novo politiko, predvsem pa, da odobri ustanovitev integralne proste cone. Zopet bo treba začeti z delom, ker se je mestni odbor za prosto cono, zaradi volilnih špekulacij dejansko razpustil in spremenil v Nacionalno gospodarsko gibanje. Pri tem je treba pripomniti, da je odbor, ko je sklenil, da se udeleži volitev, docela prezrl načela najbolj preproste demokracije. Odbor bi bil moral pač vprašati za mnenje ustanove in združenja, ki so včlanjena.

Potrebno bo postaviti nov organizacijski ustroj sil, ki se potegujejo za integralno prosto cono. Tako bo oživela borba teh sil in ni dvoma da bodo znale postaviti pred vlado skupno voljo Trsta.

Čitajte, širite, podpirajte «DELO»

Prejšnjo soboto je nastopil v dvorani «Prvi maj» pri Sv. Ivanu Invalidski pevski zbor iz Ljubljane

Nastop Invalidskega zbora iz Ljubljane

(r. b.) — *V soboto zvečer je nastopil v dvorani na stadionu «Prvi maj» partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane. Poleg zbora sta nastopila tudi mezzosopranistka Vanda Ziherl iz Ljubljane in baritonist Konrad Orožin z Reke. Zbor vodi dirigent Radovan Gobec. Nadvse uspel pevski koncert je organiziralo šentjakobsko prosvetno društvo «Ivan Cankar».*

Zbor je nastopil s bogatim sporedom partizanskih pesmi, ki jih je izvajal odlično in s pravilno dinamiko. Aplavz, ki so ga bili deležni borci-invalidi ob vsaki pesmi, ni bil samo izraz tople simpatije do rojakov, ki so šli skozi dolga leta partizanske borbe s puško v roki in pesmijo na ustih. Aplavz navdušenega občinstva je veljal obenem kot priznanje za dovršeno podajanje lepe partizanske pesmi, ki je ostala neizbrisna v srcih našega ljudstva. In v resnici, kdo bi mogel boljše in z večjim občutkom podati pesem, ki opeva junaško obdobje partizanstva, pogumne komandante, drzne akcije proti okupatorju, bolest in pričakovanje mater, sestra, žena in zaročenk.

Partizanski invalidi so si že s prvo pesmijo osvojili publiko, ki ni štedila z aplavzom. Navdušenje je raslo od pesmi do pesmi tako, da so morali več pesmi ponoviti. Najbolj so vžigale ozračje Komandant Stane, Naša vojska, Svobodna Slovenija *in še posebno* Na juriš. *Seveda niso prav nič zaostajale tudi druge.*

V drugem delu koncerta sta pela Ziherl, ki je nastopila z arijo iz opere Evgen Onegin, Slovo brigadirk *in* Partizanske romance. *Konrad Orožin pa je zapel* Pomlad, Gavan *ter v ruščini arijo iz Borodinove opere* Knez Igor. *Tudi oba solista je hvaležno občinstvo nagradilo s prepričujočim aplavzom.*

V tretjem delu koncerta je invalidski zbor nastopil razen s partizanskimi, tudi z nekaj narodnih in umetnimi pesmimi, ki jih je podal isto tako odlično in občuteno.

V odmoru so bila med predstavniki prosvetnega društva «Ivan Cankar», Zvezo invalidov NOB v Trstu ter zborom izmenjani topli prisrčni pozdravi ter lepa spominska darila, poleg nekaj šopkov rdečih nageljnov.

Visoko kvalitetni nastop borcev-invalidov, ki so znali z ganljivim občutkom oživeti spomine na partizansko dobo, bo ostal še dolgo v prijetnem spominu vseh, ki niso hoteli zamuditi izredne prilike. Zboru iz srca želimo še mnogo takih uspehov ter kličemo: na skorajšnje svidenje v Trstu! Ne smemo pozabiti na požrtvovalne «Cankarjevce», ki zaslužijo priznanje in zahvalo za organiziranje nepozabnega večera.

ZA NAŠE KMETE

Koledar za junij

Na polju

V primeru, da smo okopavinam premalo gnojili s hlevskim gnojem, jim lahko pomagamo ob priliki okopavanja in osipanja s čilskim solitrom. Proti koncu junija se navadno prične žetev ječmena. Za ječmenom lahko posejemo repo ali pa ajdo. Ob stalno lepem in toplem vremenu bo tudi zgodnji krompir dorastel toliko, da ga bomo lahko zadnje dni junija izkopavali. Za zgodnjim krompirjem lahko sejemo cinkvantin, repo, ajdo ali pa posadimo krmsko peso in vrzote. Tudi turščica, namenjena za zeleno krmo, se lahko seje po zgodnjem krompirju. Da obvarujemo pozni krompir pred boleznimi na listju, je dobro, da ga poškropimo z raztopino modre galice in apna, kakršna se rabi za trte. Polagati pa moramo tudi veliko pažnjo borbi proti koloradskemu hrošču. Koloradskega hrošča na krompirju lahko uničimo bodisi z raztopino arzenijatov ali pa D.D.T.

Z vsemi njivskimi deli je treba uriti in dokončati, da ostane čim več časa za košnjo.

V hlevu

Pri krmljenju mlečnih krav je treba posebno paziti, da dobivajo zeleno krmo enakomerno in redno. Teleta, ki so se skotile po zimi in spomladi, krmimo najbolje, ako jim pokladamo dobro seno in močna krmila (ovsen zdrob, orehove tropine itd.) Puščajmo jih pridno v tekališče blizu hleva, Junij spada med vroče poletne mesece. Skrbeti moramo za hlad v hlevu in varovati moramo živati pred nadležnimi muhami. Borbo proti muham lahko uspešno vodimo z uporabo raznih novih kemičnih preparatov, ki jih uporabimo bodisi v škropivi ali pa v obliki traka, ki ga razobesimo (s potrebno pažnjo) v hlevu. Živino pasemo le proti večeru in v zgodnjih jutranjih urah.

Prasiči morajo imeti v poletnem času senčno tekališče, kjer se po možnosti lahko tudi kopljejo v hladni vodi. Prasičem ne sme manjkati dobra pitna voda v koritu, da si lahko vsak čas gasijo žejo. Strogo pazimo na snažnost posode za krmo in na snažnost korita, pa tudi na vsestransko snago v svinjaku, da obvarujemo prasiče pred kožnimi boleznimi.

V vinogradu

Sedaj je v vinogradu polno dela. Najvažnejši opravili sta škropljenje in žveplanje. Obe sta neobhodno potrebni. Izvršiti ju moramo v vsakem času ne glede na to, ali je morda trta v cvetu. Če opazimo molje v zarodu, dodamo brozgi za škropljenje tudi svinčeni arzenijat ali pa kak drugi strup za žuželke. V juniju je treba tudi povezati mladje, da ga veter ne polomi. Ob priliki povezovanja lahko omandamo tudi nerodovitne poganjke. Obilo vlage v letošnji pomladi je gotovo pospešilo raščo plevela po vinogradih, zato ga je treba opleti. Druga dela v vinogradu so: zeleno cepljenje, pobiranje majskega hrošča in zatiranje trtjonov.

V kleti

Sedaj je zadnji čas, da v drugič pretočimo vino. Ukreniti moramo vse, da se ne bi vino zaradi toplote začelo kvariti. Sodi naj bodo vedno polni, klet mora biti vedno čista in hladna. V kleti pa lahko večkrat zažgemo malo žvepla. Tudi na prazne sode ne smemo pozabiti ter jih pogosto zadimimo.

Na travniku

V juniju se kosijo predvsem vsi travniki, ki nam dajejo drugo in tretjo košnjo. Da dobimo dobro seno, je treba, da travnike pravočasno kosimo in da imamo ugodno vreme za sušenje. Slabo sušeno seno je treba spraviti previdno, da se ne ugreje in vname. Tudi po dežju premočenemu senu preti nevarnost, da začne plesniti. Takšno seno je umestno potrositi s soljo (na 100 kg sena potrosimo 1/4 kg soli). Takoj po košnji se poliva po travnikih gnojnica. Tudi umetna gnojila se lahko trosijo po komaj pokošenih travnikih. Dobro gnojen travnik poplača v obilni meri stroške.

Na vrtu

Ko postanejo proste lehe, na katerih smo pridelali zgodnjo zelenjad, jih lahko obsadimo z zeleno, čebulo, poletno solato, fižolom, repo itd. Se vedno lahko sejemo radič, zimske broklje, razno solato, bledes itd. V primeru suše zalivajmo zelenjavo ob sončnem zatonu rajši bolj poredkoma, toda takrat izdatno in dobro. Za seme pustimo le ono solato, ki ima največjo in najtršo glavo.

ISABEL BURTON

TRST V LETIH 1872-1875

Isabel Burton, žena angleškega konzula v Trstu Richarda Francisa Burtona, ki je umrl v Trstu leta 1890, je v letih 1872-1875 napisala naslednje črtice o tedanjem tržaškem življenju.

* * *

24. oktobra 1872 je Richard zapustil Anglijo za Trst, kjer je preživel, čeprav tega nismo predvidevali, svojih poslednjih 18 let življenja. Prve mesece smo bili nastanjeni v hotelu. K nam na obisk je prišel glavar židovske družine, tukajšnjih Rotschildov, prvi bankir in nato ravnatelj avstrijskega lloyda, baron Morpurgo in nam je odprl pot, kar nas je spravilo v dotiko z najboljšo tržaško družbo. Vsi so nas obiskovali: družine, ki si zaslužijo spomenike zaradi svoje knežje gostoljubnosti, svoje velike dobrodelnosti in prirojene duševne plemenitosti. To so ljudje, ki so napravili iz Trsta tisto, kar je danes, in vsi so bili veseli, če so bili povabljeni v njihove hiše. Prvič smo nastopili na poroki g. Arturja in g. Sassoon, ona je bila lepotica naše družbe, on pa angleški državljan.

Kot sem že dejala, smo preživeli prvih šest mesecev v hotelu in kraj nam ni sploh ugajal, dokler se mu nismo privadili. Ko pa smo se mu privadili... ne morem opisati bolje našega življenja, kot ga je opisal članek lista «World» od 1877 «Slavne osebnosti v domačiji, kapetan R. F. Burton v Trstu», s pripombami samega Richarda, izpod peresa Alfreda Batesa. Prav takšno je bilo naše življenje od leta 1872 do 1882-1883. «Ni vsem dano, da gredo v Trst, niti ni treba tega objokavati, ker glavna avstrijska luka na Jadranu ima z vzhodnimi mesti skupno značilnost, da od daleč nudi nedoločeno sliko in muči potnika, ki se tam ustavi, z mučnim vtisom razočaranja. Morda izhaja prvoten vtis iz nasprotja med kamnito puščobo Krasa, po katerem se najprej gre. Ko stopa vlak s tistih negostoljubnih gričev proti Trstu, mesto nudi scenarji brezprimerne lepote. Na eni strani se dvigujejo strmi, gozdnati griči, ob pobočjih katerih teče železniška proga; na drugi strani pa globok prepad, ki ga obliva sinje morje, prepolno latinskih jader, pobarvanih na vse načine in okrašenih s podobami svetnikov in z drugimi ljudskimi znaki. Belo mesto, ki mežika na eni strani, se razteza na znatnem prostoru, pomika svojo predstražo vil na obrobne griče, pokrite z zelenjem do morske obale.

Trst je mnogojezična mešanica Avstrijcev, Italijanov, Slovanov, Židov in Grkov; slednji imajo monopol nad trgovino. Je drago in nezdravo mesto, še preveč ventilirano in z zelo slabimi odtočnimi napravami. V resnici bi se lahko imenovalo mesto treh vetrov. Eden izmed teh, imenovan burja, skoroda zažene ljudi v morje s svojo silo, ki se pojavi nenadoma, viharno in pomete vse pred seboj; drugi veter, imenovan jug, odganja v mesto smeti; tretji veter pa se pojavi, ko oba trčita drug ob drugega.

Ko se prispe na kolodvor, ni treba najeti izvoščka za na angleški konzulat, ker se masivno poslopje konzulata nahaja prav nasproti kolodvora in blizu morja.

Kapetan in gospa Burton sta dobro nastanjena v zračnem nadstropju desetih sob, deljenih od hodnika, okrašenega s sliko odrešenika, kipom Sv. Jožefa in Matere božje; pred obema je prižgana leščerba. Do tu vse pripada križu; toda takoj, ko se vstopa v sprejemnico, se pojavi polmesec. Sobe, povezane med seboj, so male a umetniško opremljene in se leskečejo od vzhodnih kup, orientalskih pip z jantarskimi ustniki in vsakovrstnih vzhodnih zakladov, pomešanih z družinskimi spomini. Preprog ni, pač pa imajo beduinsko oddejo, ki se s svojimi živimi barvami kosa s perzijskim loščem in drobci pozlačenega porcelana. Blazinjakov ni, so pa divani, prevlečeni z blagom iz Damaska. Do tu je notranjost prav toliko muslimanska, kot je zunanjost krščanska; toda poseben vtis ustvarja prisotnost klavirja in knjižnice, prepolne dobrih knjig.

In pogled z oken! Proti obali se vidi polje, ki se razprostira na 30 ali 40 milj; griči, prevlečeni z listjem, preko katerih mežikajo vile, za griči pa so gore, ob katerih ležijo vasi, nato pa nekaj gospodujočega Krasa. Na drugi strani se razprostira Jadran z Miramarjem, bivališčem in strastjo revnega Maksimilijana, postavljenem na skali, ki se pomika proti sinjemu valu; na nasprotni strani gorovje Carnie, pokrito s snegom.»

* * *

Prvo, kar je Richard delal, ko smo prihajali v nove kraje, je bilo iskanje zdravega kraja, kamor se podati, če je bilo treba, na svež zrak in okrevanje. Uro od Trsta, 1200 čevljev nad morsko gladino leži slovenska vas, imenovana Opčine. Do tja se lahko prispe v kočiji po dobri, senčnati in krivenčasti cesti ali pa peš — tudi v eni uri — po eni izmed petih stez. Na vrhu, Jadran in vse podeželje s svojimi vasmi, cerkvami, zvoniki, vilami, vse leži pred vami kot na zemljevidu. Gozdnati griči, vrhovi, kronani s cerkvami in vasi, ki se na videz vzpenjajo po njih, se zasledujejo drug za drugim. Kakšenkrat kupi oblakov zastirajo vso sliko tako, da zgleda, da se nahajaš na severnem tečaju: tako so oblaki slični snegu in ledu. Pod seboj ne vidite ničesar, toda v daljavi so razvidne Karnijske planine, pokrite s snegom.

Stanovali smo v zastarelem vaškem hotelu Daneu, ki je ob robu pobočja nekaka predstraža Opčin. S svojo teraso gospoduje nad tem očarljivim razgledom, najlepšim na svetu. Za hotelom pa se razteza grmičevje, polje in razgled nad Krasom, z ozadjem gorovja. Zahajali smo na najbolj očarljive sprehode in ekskurzije s kmečkimi vozički, imenovanimi gripice.

Posebno lepo je ob praznikih. Vsaka hiša, od največje do najmanjše, od šole do hotela Daneu izpostavlja svoje najbolj žive prte in se okrasuje s cveticami in malimi zastavami. Najubožnejši imajo vsaj vazo belih lilij. Vsi se shajajo z bližnjih vasi, kmetje s svojimi škornji, irhastimi hlačami, mlahavimi klobuki, jopiči iz rjavega žameta, uhanom in cveticо za uhom.

Ženske so čudnega obraza, so plavolaske in imajo modre oči; oblečene so kot nune a njihove obleke so vseh mavričnih barv; njihova pokrivala so bela in prepolna čipk. Njihovo perilo je izborno, prav tako čipke; imajo vezene životce, težke čevlje in okrog pasu ter po krilu raznobarvne trakove, ki so eden daljši od drugega; nato imajo predpasnico in nad vsem pa še krilo, zadaj odprto, ki je nekak predpasnik; okrog ramen ruto. Obleko dopolnjujejo nakit pravega masivnega zlata in cvetice. Obleka je zelo draga, vseh barv in prav nič neokusna.

Na dan procesije se je vsa vas stekala skupaj; bilo je do šest duhovnikov, ki so prenašali nebo presvetega; kmetje z «banderami», bakljami, zvončki, vsak s svojo prižgano svečo in šopom cvetic so hodili po vasi, polju in travniki. Bila sta dva oltarja na odprtem. pred katerima so se ustavljali brat evangelij, nato so šli v cerkev, da poslušajo veliko mašo in slovesen blagostov; lepi glasovi so se dvigali in peli cerkvene pesmi. Spominjam se malega, capastega, bosega paglavca z belo obleko, luknjastim in zakrpanim slamnatim klobukom, ki je bil s svojo cvetličko na kolenih pred oltarjem. Omikani obiskovalci iz Trsta bi prišli sem, ne da bi se prekrižali ali pokleknili, da pokažejo svojo superiornost. Ko je praznik končan, poberejo kmetje cvetice, da jih osušijo in zažgejo za časa kakšnega viharja v znak zaščite: ljubka zamisel, čeprav praznoverna.

Tu smo vzeli nekaj sob in jih opremljali z vsem, kar jim je manjkalo. In bilo je očarljivo, da smo semkaj prihajali sami, brez služinčadi, od sobote do ponedeljka, daleč od vseh. Posvečali smo se sami sebe in kakšnemu literarnemu delu. Če smo imeli mnogo dela, smo ostajali tudi po 15 dni in celo šest tednov.

* * *

Naša prva misel, ko smo se nastanili v Trstu, je bila obiskati vso okolico peš... To, kar nas je v začetku največ presenetilo, je bila burja, severovzhodni veter, ki se kar nenadoma zazene dol po gorah. Dva kraja na svetu ga imata: Trst in Kavkaz. Tako je močan, da zažene ljudi, konje v morje; kakšenkrat prevrne vlak. Ko je močan, raztegnejo vrvi; če je kakšna hiša zelo izpostavljena njegovi sili, novodošlec misli, da jo bo veter odnesel seboj. Stresa in maje nova poslopja; skratka, če bi ga kdo skušal opisati v Angliji, mu ne bi verjeli.

To, kar mu je najbolj podobno, je «blizzard»; toda ta, če je močan, prencha takoj, medtem ko burja traja tudi 30 dni in se spominjam, da je leta 1890 trajala 40 dni, bolj ali manj močna. «Borin» je mala burja; bela burja je komaj vzdrljiva, črna pa je strahotna, prav posebno ko «ga ciapà», t. j. ko se je vsidrala.

Pogosti so bili potresni sunki, Spravljali so me ob pamet in mi je bilo nerodno; niso pa rušili hiš, samo slike in omare so se majale. Bili so posledica velikih potresov v Zagrebu na Hrvaškem, t. j. v daljini 100 milj v zračni črti.

To, kar najbolj kvari Trst, je politika. Mesto je naseljeno z Italijani, Slovani in Avstrijci; govorijo se tri jeziki. Grki in Židi imajo monopol nad posli in trgovino. Maloštevilni tujci so člani konzularnega osebja. So pa tudi Angleži, ki so inženirji parnikov avstrijskega lloyda. peščica trgovcev, približno 300 ljudi, vštevši angleške protektorate.

Ko smo tja dospeli, Avstrijec bi bil maloverjetno ponudil roko Italijanki na plesu, Italijan ne bi se bil udeležil koncerta, na katerem bi bila pela Avstrijka. Če je Avstrijec priredil ples, Italijan je vrgel bombo; cesarska družina je bila vedno sprejeta s šopom bomb: bombe na železniški progi, bombe po vrtovih, bombe v klobasah: skratka, tedaj je bilo življenje vse prej kot udobno. Tudi Slovani so tvorili odločno stranko. S svojo zdravo pametjo je Richard hotel, naj ustvarim nevtralno hišo in sprejemnico, kjer naj se ne politika in vera nikoli imenujeta, kjer naj bi se vsi srečali na nevtralnem področju: tako se je zgodilo ves čas naše tržaške kariere...

ISABEL BURTON

(Iz zbirke «Zibaldone» štev. 8 - «21 avtorjev in vtisov o Trstu 1793-1887»).

Prejeli smo:

REVUE DE LA POLITIQUE INTERNATIONALE, editeur l'Union des Journalistes de Yougoslavie, VIe année N. 141, 142, 143-144, 145, 146; Beograd.

SODOBNA POTA, glasilo zveze svobod in prosvetnih društev Slovenije, štev. 2, 3 leto I, Ljubljana.

SLAVJANJE, ežemesjačnij žurnal Slavjanskogo komiteta SSSR, štev. 3 in 4 od marca in aprila 1956, Moskva.

SLOVANSKY PREHLED, vydává Slovansky vybor Československa, leto XLII, štev. 4 in 5 od aprila in maja 1956, Praga.

BEDRICH SMETANA - Življenje in delo, spisal Miloslav Maly, Orbis - Praga 1955.

GALEB, list za mladino, maj 1956, leto 2, štev. 5, Trst.

BULLETIN D' INFORMATION du Comité Central du Parti Ouvrier Roumain, IXe année, N. 5-6, Xe année, N. 1 1956, Bucarest.

12. obletnica smrti Jožeta Srebrniča

11. junija bo 12 let, odkar je umrl Jože Srebrnič, bivši slovenski komunistični poslanec v rimskem parlamentu in eden izmed voditeljev primorskih komunistov. V temi noči, ko se je vračal s službene dolžnosti s skupino svojih partizanskih tovarišev, je ob poskusu prehoda čez deročo Sočo utonil. Njegova smrt je prizadela slovensko in italijansko primorsko ljudstvo, ki ga je že trideset let poznalo kot hrabrega in doslednega borca za delavske pravice in za zmago antifašizma.

Ob tej priliki se ga spominjajo komunisti in antifašisti, ki so ga poznali ali so o njem slišali praviti. Svoje življenje je tov. Srebrnič posvetil ideji socializma, od katere ni nikoli odstopil. On ni bil kompromisar in je znal biti ob vsakem, tudi najtežjem trenutku dosleden svoji ideologiji, ki jo je branil pred vsakim. S svojo trdno voljo je znal postati eden izmed najbolj izobraženih ljudi na Primorskem in se je veliko posvečal preučevanju problematike naših krajev. Zlasti je bil odločen zagovornik bratstva med Slovenci in Italijani, o katerem je menil, da mora biti podlaga vsakršne napredne in demokratične politike. Življenje Jožeta Srebrniča naj bo za vzor sedanji mladini. Naj ji bo predvsem za vzor v študiju, doslednosti, poštenosti in značajnosti.

Opčine

Kot vsako leto, tako je tudi letos naša šola ob zaključku šolskega leta priredila nadvse uspelo razstavo ročnih del. Pravzaprav sta bili letos dve razstavi. V pritličju je bila razstava strokovnega tečaja, v prvem nadstropju pa osnovne šole. Obe razstavi sta neizpodbitno dokazali, da je raven slovenske šole zelo visoka. Risbe, vezenine, pletenine, izdelki iz lesa, izdelki iz železa (v strokovnem tečaju) potrjujejo, da so se učenci kot učiteji zelo potrudili zato, da bi se čim več naučili in se tako čim primerneje pripravili na bodočo življenjsko pot.

Razstavo je obiskalo mnogo ljudi. Omeniti moramo, da je letos tudi italijanski aviamento priredil svojo razstavo, ki pa je v mnogih ozirih zelo zaostajala za slovensko, kar so priznali tudi italijanski obiskovalci.

Med drugim sta razstavo obiskala tudi bivši tržaški župan Bartoli in škof Santin. Nemalo smo se začudili, ko smo videli, kako se je višjemu dušnemu pastirju mudilo, ko je bil v prostorih slovenske razstave, začudili tem bolj, ker ni smatrai, da bi spregovoril par priložnostnih besed v slovenskem jeziku ali pa vsaj spregovoril s številnimi slovenskimi roditelji, ki so si ravno tedaj ogledovali razstavo ročnih del svojih otrok. Pri tem namje nehote sililo na dan vprašanje: ali ni škof prav tako za slovenske kot za italijanske vernike? Kaj bo porekel o tem «Katoliški glas»?

PROSVETNO DRUŠTVO «VESNA» V KRIŽU

bo imelo dne 16. junija ob 20.30 v novem ljudskem domu svoj

redni občni zbor

Dnevni red obsega tajniško in blagajniško poročilo ter izvolitev novega odbora.

Vse člane vabimo, naj se občnega zbora udeleže.

Odbor

Fašizem v Trstu

(Nadaljevanje s 3. strani)

bili predloge in nadaljevali s stavko.

Po 40 dneh trde borbe delavcev, je ravnateljstvo moralo končno odnehati in preklicati zaporo. Delavski razred je dal ob tej priliki veliličasten dokaz solidarnosti. Za delavce v borbi so nabrali približno 350.000 lir (kar pomeni v današnji vrednosti približno 70 milijonov). Industrijci so podpisali sporazum z obvezo, da ne bodo izvajali nikakih represalij proti delavcem, obvezali so se obenem, da sprejmejo zopet na delo vse delavce.

To je bila nedvomno ena izmed najlepših zmag delavske enotnosti.

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

USTANOVA ZA INDUSTRIJSKO PRISTANIŠČE JE POZABILA NA SVOJE OBLJUBE

Z GRADNJO NOVE CESTE BODO uničili kmetom vse pridelke

V ponedeljek so začeli meriti razlaščena zemljišča . Buldozerji uničujejo prve sadove trudapolnega dela - Na kraj razlastitev je prišlo vseh vrst policije

Pred nekaj tedni so v industrijskem pristanišču svečano otvorili dela za gradnjo nove ceste, ki bo služila za novo veliko naselje «S. Sergio». Kmetje, ki imajo v tem kraju svoje njive in vinograde, pa so že marca prejeli od prefekture dekrete za «začasno» zasedbo zemljišč, skozi katera bo šla nova cesta.

V ponedeljek so prišli na kraj, kjer bodo gradili cesto, geometri in celo krdelo vseh vrst policije. Geometri so začeli merili zemljišča, policisti pa so se zgrnili okrog njih, kot bi šlo za kako bojno akcijo. Kot bi vse to ne bilo dovolj, so začeli opravljati svoje delo buldozerji, ki so neusmiljeno razrivali posejane njive in vinograde.

Seveda je tako brezobzirno postopanje, prizadete kmete ogorčilo. In zato je verjetno ustanova za industrijsko pristanišče, ki razlašča zemljo našim kmetom tudi poklicala že v naprej policijske sile, kar si gotovo ne more šteti v čast. Tako nastopanje ni niti najmanj demokratično in vse drugo, kot pravično.

Namesto da bi klicali policijo in z buldozerji neusmiljeno rili po njivah in vinogradih, naj bi raje držali obljubo, ki so jo dali svojčas prizadetim kmetom. Takrat so jim namreč zagotovili, da bodo počakali z deli vsaj dokler ne bodo kmetje pobrali svojega pridelka. In v resnici ne vidimo tako velike nujnosti, da bi morali začeti z deli prav v času, ko začenjajo prihajati iz zemlje prvi sadovi trudapolnega in težkega dela kmetov, ki se morajo truditi na svoji zemlji od zore do mraka.

Kmetje pa imajo še drugi, isto tako upravičen razlog, da so ogorčeni in zaskrbljeni. Dekreti, ki jih je izdala prefektura za «začasno» zasedbo, češ da so dela javne koristi, postavljajo razlaščene kmete na stopnjo popolne brezpravnosti, ker nimajo možnosti za pogajanja glede cene in ne rekurza proti razlastitvam. Kar se tiče cene, ki jih ponuja ustanova pa imajo več kot dovolj žalostnih izkušenj. Ponudbe so od 200 do 300 lir za kvm, kar niti zdaleka ne odgovarja realni vrednosti zemljišča. Izplačati kmetu tako smešno nizko ceno, pomeni, da se ga hoče spraviti brez vsakega obzira na beraško palico. S par tisočaki si gotovo ne bo mogel kupiti niti še tako zapuščene in nerodovitne zemlje.

Do sedaj ni ustanova pokazala dobre volje, da bi kmetom plačala zemljišča po primerni ceni. Zato se mora za zadevo nujno zavzeti vladni komisariat, ki je dolžan, da intervenira v korist težko oškodovanih kmetov.

Sicer pa bi morala imeti ustanova kot taka večje razumevanje, ne samo glede cene, marveč tudi glede pridelka, ki bo na ta način ves uničen. Če so kmetom obljubili, da bodo počakali dokler poberejo pridelke, naj to obljubo tudi spoštujejo.

Nabrežina

«Demokracija» se skuša na vse načine opravičevati zaradi hudega poraza, ki ga je doživela na volitvah v naši občini. Smešno je, da hočejo prikazati, da ni bilo nobene nevarnosti s strani italijanskega bloka. Naj gospodje pri «Demokraciji» pogledajo glasove, ki so jih dobile za pokrajinske volitve izključno italijanske in fašistična stranka. Ali niso te stranke dobile skoro 1200 glasov? Za občinske volitve se je rezultat spremenil v korist enotne liste in to zaradi širokega ugleda, ki ga vsestransko uživajo kandidati te liste. To so priznali celo vidni pristaši SDZ še v teku pogajanj.

«Demokracija» se pač ne more sprijazniti z dejstvom, da so jim Nabrežinci obrnili hrbet in krenili po pravi poti, ne samo za občinske, marveč tudi za pokrajinske volitve. Zato je vsako natolcevanje o «zvijačnih parolah» komunistov in zaveznikov povsem smešno.

Konkonel

Prejšnji četrtek so vaščani spremili k zadnjem počitku domačina Franca Ferlugo, ki je umrl na domu po krajši bolezni. Pokojnik je dočakal visoko starost 79 let. Bil je cenjen in priljubljen, kar je pokazala tudi velika udeležba na pogrebu. V zadnje slovo mu je pri odprtem grobu zapel pevski zbor «Višava». Z ganljivi žalostinkami so se domači pevci poslovili od enega izmed najstarejših članov zbora. Pokojni Ferluga je bil namreč med ustanovitelji vaškega društva in je dolgo vrsto let sodeloval kot pevec.

P. D. «Višava» izreka po tej poti iskreno sožalje vdovi Josipini. Sožalju se pridružuje tudi naše uredništvo.

ZA VOLILNI SKLAD NAŠE PARTIJE

Nabiranje prispevkov v zaključni fazi

Akcija za nabiranje denarni prispevkov v volilni sklad je v zaključni fazi. Večina sekcijj in celic je dostavila še preostale nabrane zneske, vendar pa imamo še nekatere sekcije, ki niso zaključile svojega dela.

Zato centralna uprava naše partije priporoča vsem sekcijam, celicam in vsem tovarišem, naj zaključijo akcijo in zastavijo vse sile, da bodo dosegle postavljeni cilj. Nabrane vsote je treba čimprej dostaviti upravi, da bo lahko zaključila račune.

Zahvala in priznanje vsem tovarišem in tovarišicam, ki so se potrudili v tej akciji ter vsem, ki so prispevali vsak po svojih močeh.

V tem tednu so bili dostavljeni naslednji zneski:

Sekcija Sv. Alojz: Vigna 1000, Piemonte 1500, Radin 650, Cermeli 1800. Podsekcija Acegat: potujoče osebje 2180, delavnica ul. Broletto 4250, uradi ul. Genova 2490, potom tov. Bortolottija 5000. Sekcija Kolonkovec: cel. Belloyanis: Fato 1215, Pontini 450, Pacor 900, Degrassi 450; Bossi 300, Bizjak 300, Skofič 750; cel. «1. maj» 6235, cel. Macarol 2800. Sekcija Magdalena: Selles 1100, Skabar 900, Glessi 400, Cernetič 500, Družina 500, Moratto 600, Babudri 740, Furian 500, Elmo 3950, Gosetti 3300. Jagoda 350, Guglielmi 650, Zerjal 450, Vit 550. Sekcija Curiel: cel. obč. nam. 16.200, cel. prevoznikov 1850, cel. Sbisa 8750, cel. lad. tolkačev 3600, cel. Spl skladišč 1750, cel. Cocon 500,

Sekcija Sv. Vid: Bizzotto 850, Apostoli 1900, D'Agosto 750, Morel 900, Gregori 700, Duse 1800. Celica Sv. Marka: Cicogna 1000, Marini 500, Zlatič 300. Apostoli 300, Del Piero 250, Vatta 200, Tomasi 300, Starc 200; cel. strugarjev 5000, Bossi 300, Coverlizza 2150, Burlo 1500, Rossi 100, Catalan 100, pleskarji 800, delavnica mostov 350, strugarji 1400. Sekcija Skedenj: cel. Gerlanc 5350, cel. Plesnik 2750, cel. Kermac 1300, cel. Flego 700, z raznimi pobudami sekcije 60.000.

Tržaški mednarodni velesejem od 24. junija do 8. julija

Letošnjega velesejma se bo udeležila tudi Romunija

24. junija bo otvorjen VIII. mednarodni velesejem v Trstu. Izgleda, da bo letošnji velesejem kljub raznim neugodnostim, ki jih preživlja naše mesto, važnejši od prejšnjih velesejmov, saj je bil že pred časom zavzet ves razpoložljiv prostor in je prav za prav tega še primanjkalo, zaradi česar ni mogla velesejmska uprava ugoditi željam vseh prosilcev.

Poleg italijanskih podjetij bodo v precejšnjem številu zastopana na velesejmu tudi podjetja iz sosednih dežel. Pet srednjeevropskih držav se bo velesejma uradno udeležilo. Te države so: Jugoslavija, Madžarska, Romunija in Nemčija. Izmed teh sta seveda najbolj zainteresirani Jugoslavija in Avstrija. Jugoslavija bo priredila v takoimenovani Palači narodov državno kolektivno razstavo, katero organizira zvezna zbornica za zunanjo trgovino v Beogradu. Razen tega pa bo Jugoslavija sodelovala tudi na lesni razstavi.

Avstrija bo tudi razstavljala v Palači narodov in bo sodelovala na lesni razstavi. Zapadna Nemčija bo imela na velesejmu dobro organiziran informativni urad, številna podjetja pa se bodo udeležila na svojo roko, ali pa jih bodo zastopali italijanski predstavniki. Tudi Madžarska bo imela svoj informativni urad na velesejmu. Letos bo prvič zastopana tudi Romunija, ki bo poleg informativnega urada oskrbela tudi vzorčno razstavo. Poleg teh držav bodo na velesejmu prisotne tudi Sirija, Jordanija, Grčija, Združene države in druge države.

Kot prejšnja leta bodo tudi letos razni dnevi za časa velesejma namenjeni nekaterim državam - udeleženkam. Tako bo 27. junija dan Avstrije. Tega dne bo avstrijska trgovinska zbornica priredila trgovinska posvetovanja. 28. junija bo dan držav Bližnjega in Srednjega vzhoda. Tega dne bo prispela v Trst večja skupina vidnejših trgovskih predstavnikov iz držav Bližnjega vzhoda. Med temi bo tudi župan mesta Beirut. 29. junija bo dan Jugoslavije, 30. zborovanje predstavnikov jadranskih luk, 2. julija bo mednarodni dan lesa, 3. julija dan Nemčije, 4. julija dan ZDA, 5. julija dan Grčije, 6. julija pa dan Madžarske.

Že na rimski konferenci za ureditev vprašanja tržaške luke, ki se je vršila preteklo jesen v Rimu, sta Češkoslovaška in Madžarska pokazali mnogo zanimanja za Trst. Obe državi sta izrazili željo, da bi jim bilo omogočeno v čim večji meri posluževati se naprav tržaške luke. Doslej se ni še ničesar doseglo. To se odraža tudi na velesejmski prireditvi. Tudi letos se bo Madžarska morala zadovoljiti s tem da organizira na velesejmu informacijsko pisarno. Češkoslovaška pa se niti letos ne bo udeležila. velesejma. Skratka, vse je ostalo pri starem, tako kot za časa bivše anglo-ameriške zasedbene vojaške uprave, ki je bila znana po diskriminacijah na škodo držav ljudske demokracije.

Skrajni čas je, da se odpravijo vse te škodljive dediščine in da se omogoči našemu mestu ponovno služiti svojemu mednarodnemu poslanstvu.

Čestitke glasbeniku

Znani tržaški slovenski glasbenik, skladatelj in pevovodja Ubald Vrabec je te dni dosegel prijetno presenečenje. Udeležil se je glasbenega natečaja «Nagrada tržaškega mesta» in zmagal.

V zvezi s tem je tržaško županstvo objavilo sporočilo, v katerem med drugim pravi:

«Odkrilo se je novo ime, ki je bilo doslej neznano. Gre za someščana Ubalda Vrabca, avtorja enega izmed treh del, ki so se uveljavila v zadnjem glasbenem natečaju «Nagrada tržaškega mesta». Skladba je nosila geslo «123».

Ubald Vrabec se je rodil v Trstu 11. decembra 1905. Violino in kompozicijo je študiral na glasbenem konservatoriju «Verdi» v Trstu. Leta 1929 se je izselil v Argentino, od tam pa v Jugoslavijo. V Trst se je vrnil leta 1941. Spisal je več kompozicij za zbore in godbe, nekaj kantat za zbor in orkester, dve sinfonični pesnitvi in nekaj manjših skladb za violino ter razne priredbe».

Tudi mi iskreno čestitamo Ubaldu Vrabcu k njegovemu uspehu!

Kovinarji CRDA razpravljajo o listini zahtev sindikata FIOM

Nevarnost demobilizacije ladjedelnice Sv. Roka

V tem tednu se vrstijo sestanki kovinarjev iz ladjedelnic CRDA, ki jih organizira pokrajinska organizacija F.I.O.M. Delavci živahno razpravljajo in s svojimi predlogi izpopolnjujejo listino zahtev, ki jo je v glavnih obrisih sestavila FIOM. Vsi kovinarji se dosledno že mobilizirajo in bodo v kratkem predložili ravnateljstvu ladjedelnic, ki so sestavni del kompleksov IRI, listino zahtev, katere so zapopadene v petih glavnih točkah.

V navedenih zahtevah postavlja FIOM — kot tolmač nujnih vprašanj kovinarjev — v prvi točki predlog za znižanje delovnega tedna na 40 ur z isto plačo kot po sedanjem urniku, nadalje izenačenje plač in mezd s plačami, ki jih prejemajo kovinarji v Genovi, dodelitev posebne nagrade ob priliki dopusta v višini 100 delovnih ur za delavce in polovico mesečne plače za uradnike, zaposlitev določenega števila vajencev, ureditev delovnih in normativnih pogodb, izvajanje 16. člena delovne pogodbe, da se prepreči vsako nižanje tarif za akordno delo.

Predvsem je važna prva točka, ki govori o znižanju tedenskega delovnega urnika na 40 ur z isto plačo. Ta zahteva se je za kovinarje nekaterih večjih industrijskih kompleksov v Italiji, kot n. pr. v tovarni Fiat, Olivetti in drugje pred kratkim že uresničila.

Zahteve, o katerih razpravljajo tržaški kovinarji, niso važne samo za Trst. Za uresničitev teh zahtev se danes borijo kovinarji v vseh kapitalističnih deželah. Te dni je Svetovna sindikalna zveza izdala apel na vse mednarodne delavske organizacije za skupno akcijo v mednarodnem merilu, ki naj si postavi za cilj dosego 40 delovnih ur na teden z isto plačo, kot jo prejemajo kovinarji za sedanji večji delovni urnik.

Kot vedno je tudi v tem primeru nujno potrebna čim širša enotnost delavskega razreda, predvsem pa zainteresirane kategorije, ne glede na sindikalno ali strankarsko pripadnost. Delavska enotnost je odločilen činitelj za dosego zmage.

* * *

V ladjedelnici Sv. Roka v Miljah je nastal nov položaj, ki resno zaskrbija delavce in uradnike. Ravnateljstvo je premestilo v ladjedelnico Sv. Marka 90 delavcev. Temu številu bi morale v prihodnjih tednih slediti še druge premestitve.

Ukrep ravnateljstva, ki kaže, da je ladjedelnica zašla v krizo, ne najde opravičila, kot je docela neopravičljiva sedanja kriza v tem podjetju. Znano je namreč, da imajo vse ostale ladjedelnice dovolj naročil in torej za dalj časa zagotovljeno delo za vse nameščene. Ravnateljstvo sicer zagotavlja delavcem, da ne bo nihče odpuščen. V danem primeru pa ne gre samo za vprašanje odpustov, marveč tudi za nadaljnji obstoj ladjedelnice. Če bodo še nadalje premeščali delavce v Trst, grozi nevarnost, da bo Sv. Rok popolnoma demobiliziran, kar bi bilo zelo škodljivo za gospodarstvo miljske občine.

Da prepreči nevarnost demobilizacije, je notranja komisija obvestila o zadevi miljskega župana tov. Paccota, ki bo posredoval pri vladnem komisarju.

Podlonjer

V sredo zvečer je priredilo P.D. «Zvezda» v Podlonjerju svojemu večletnemu pevovodju in učitelju glasbenega tečaja Danilu Pertotu prijeten poslovilni večer. V ta namen so se zbrali v Prosvetnem domu številni člani in odborniki, kakor tudi zastopniki prosv. društev od Banov in iz Skednja. Prisostvovali so tudi zastopniki SHLP in tov. Košuta se je slavljencu zahvalil za njegovo večletno požrtvovalno delo v korist slovenske kulture na tem ozemlju. Želel mu je obilo uspehov v matični državi, kamor odhaja, ter da se kaj kmalu spet povrne med nas. Tov. Helena Mlač mu je v imenu svojega društva, Banovcev in Skedenjcev izročila srebrno cigaretno dozo s posvetilom, tov. Jelka spominski album SHLP s slikami in mala Anamarija Šopek rdečih nageljnov. Vsem se je zahvalil slavljenec, nakar se je razvila prijetna družinska zabava, ko so nastopili pevci od Banov, Neva s harmoniko in Aljoša z violino. Vsi prisotni so se vpisali v spominski album ter želeli Pertotu srečo in skorajšnji povratek.

NA PROGAH "AUTOVIE CARSICHE"

Urnik avtobusov

Bazovica - Padriče - Gropada Trebče
(Odhodi s postaje na trgu Libertà in Largo B. Vecchia)
Ob delavnikih: 7.30, 8.15, 9.30, 10.15, 11, 12, 13.10, 14, 15, 16, 16.50, 17,30, 18, 18.50, 19.50, 20.40, 22.40.
Ob praznikih: 7.25, 8.30, 10, 11, 12.30, 13.10, 13.50, 14.30, 15, 15.30, 16, 16.30, 17, 17.30, 18, 18.30, 19, 19.45, 20.30, 22.30, 24.

Blok Fernetič
(odhodi s postaje na trgu Libertà)
Ob delavnikih: 7.30, 13.10, 18.
Ob praznikih 10, 13.10, 14.30, 18.

Blok Pesek
(odhodi s postaje na trgu Libertà)
Ob delavnikih: 7.45, 13.10, 17.30.
Ob praznikih: 11.30.

Kozina - Herpelje
Odhod s postaje na trgu Libertà ob 7 uri. Odhod s Herpelj ob 9. Vožnje ob sredah in sobotah v vsakem 2. in 4. tednu v mesecu.

Domjo - Boljunec - Dolina Prebeneg
(Odhodi s postaje Largo Barriera Vecchia)
Ob delavnikih: 6.35, 7.25, 10.20*, 12.05, 13.05*, 16.35, 17.05*, 18.05, 18.35, 19.20, 20.45, 22.35.
Ob praznikih: 9.05, 10.35, 12.35*, 14.35, 16.05, 17.05, 18.15, 19.35, 20.40, 22.05.

N.B. *) Samo te vožnje gredo do Prebenega, ostale se ustavijo v Dolini.

Domjo - Ricmanje
(Odhodi s postaje Largo Barriera Vecchia)
Ob delavnikih: 7.35, 10.35, 12.20, 13.35, 18.05, 19.20.
Ob praznikih: 9.35, 14.05, 16.20, 19.35, 22.50.

Adamič - Mačkovlje
(Odhodi s postaje Largo Barriera Vecchia)
Ob delavnikih: 11, 13.30.
Ob praznikih: 13, 22.30.

Osp - Mačkovlje
(odhodi s postaje na trgu Libertà)
Ob delavnikih: 18.15.
Ob praznikih: 18.30.

Podlonjer - Lonjer
(Odhodi s postaje Largo Barriera Vecchia)
Ob delavnikih: 6.20, 6.40**, 7, 7.22**, 7.40, 8.07**, 8.25, 8.52, 9.02, 9.30**, 9.40, 10.15, 10.30*, 11.02, 11.20**, 11.40, 12.02, 12.20, 12.40, 13, 13.20**, 13.40, 14.15*, 14.45*, 15.16*, 15.45*, 16, 16.20, 16.40, 17, 17.20, 17.40**, 18, 18.30**, 18.50, 19.20**, 19.40, 20.05**, 20.30, 20.52, 21.10, 21.40, 22.15*, 22.45*, 23.20.
Ob praznikih: 8, 8.31, 9.01, 9.31, 10.01, 10.31, 11.01, 11.42, 12, nato odhodi vsake četrt ure.
.B. *) odhod s trga Sv. Frančiška. — **) Vožnje do Lonjerja, ostale do Podlonjerja.

Šport doma in v svetu

ITALIJANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

V nedeljo se je zaključilo nogometno prvenstvo A lige, dočim se prvenstvo B lige zaključi jutri. Prvenstvo 1955/56 si je priborila Fiorentina. Omenjena enajstorica se je v tem prvenstvu res odlično izkazala, presegla je vsa, tudi najbolj rožnata pričakovanja. Izšla je z enim edinim porazom, ki ga je povsem nepričakovano doživela prav zadnjo nedeljo z Genovo. Milan je prišel na drugo mesto z 41 točkami, proti 53 točkam Fiorentine.

Iz A lige izpadeta Pro Patria in Novara, na njuno mesto prideta iz B lige Udinese in Palermo. Kar se tiče domače enajstorice Triestine, se je v zadnji tekmi z Lanerossi slabo izkazala, čeprav se je tudi tokrat rešila in ostane v A ligi. Sploh je v zadnjem času precej razočarala svojo publiko.

Rezultat zadnjih tekem je bil naslednji: Genoa - Fiorentina 3-1, Juventus - Bologna 2-2, Lazio - Milan 3-1, Torino - Novara 2-1, Padova - Napoli 1-1, Pro Patria - Atalanta 2-0, Sampdoria - Roma 2-1, Inter - Spal 1-0, Lanerossi - Triestina 2-0.

Končna lestvica prvenstva A lige je naslednja: Fiorentina 53 točk, Milan 41, Inter 39, Lazio 39, Bologna 37, Roma 35, Sampdoria 35, Padova 34, Spal 33, Genoa 33, Torino 33, Juventus 33, Lanerossi 33, Napoli 32, Atalanta 31, Triestina 30, Novara 26, Pro Patria 15.

Mednarodna plavalna prireditev v Trstu

Danes zvečer in jutri bo v tržaškem pokritem bazenu vrsta plavalnih tekem, Največje zanimanje vlada za srečanje v waterpolu med reprezentancama Italije in Romunije. V zadnjem srečanju med obema moštvoma, ki je bilo v Moskvi so zmagali Romuni z rezultatom 5:4. V raznih disciplinah bodo nastopili tekmeci iz Italije, Jugoslavije, Avstrije in Švice.

Začetek tekem ob 21. uri.

Krožna dirka po Italiji

Do srede so kolesarji prevozili 16 etap ter imeli dan počitka v Sondriju. Po 16. etapi je bil na čelu lestvice Fornara s časom 79 ur 02'42", na drugem mestu je bil plasiran Maule z neznatno razliko 9". Omeniti je treba, da ni za letošnji «Giro» tistega mrzličnega zanimanja, kot je bilo prejšnja leta. To je pripisati predvsem dejstvu, da manjkajo med tekmovalci vidnejši in znameniti mednarodni kolesarski prvaki.

Sportni dogodki v svetu

COMPTON (KALIFORNIJA) — Na mednarodni lahkoatletski prireditvi je Američan Ira Murchison izenačil svetovni rekord v teku na 100 m s časom 10"2.

BRUSELJ — V nedeljo je nogometna enajstorica Madžarske doživela nov poraz. Belgijska enajstorica je premagala Madžare z rezultatom 5:4 (3:1). Čeprav so tokrat igrali v postavi skoro vsi najboljši, je doživelo Puškasovo moštvo v nedeljo v razmeroma kratkem času že tretji poraz. Madžari so igrali v naslednji postavi: Elku (Geller), Buzanski, Lantos, Boszik, Szoyka, Berenti, Budai, Kocsis, Tichy, Puskas, Fenevessy.

BOLOGNA — V boksarskem srečanju je v ponedeljek Nemec Friederich premagal Cavicchia po točkah v 10 rundah. Kot znano, ima Cavicchi naslov evropskega prvaka težke kategorije.

BENETKE — Moška košarkarska reprezentanca Romunije je premagala reprezentanco Italije z rezultatom 65:58. S tem porazom je Italija izgubila precej možnosti za nastop na olimpijadah v Melbournu.

PRAGA — Po končanem evropskem prvenstvu v košarki za ženske je vrstni red v posameznih skupinah naslednji: skupina A: CSR 6 točk, Italija 5, Danska 4, Skotska 3; skupina B: Madžarska 6, Francija 5, Romunija 4, Nemčija 3; skupina C: Bolgarska 6, Poljska 5, Jugoslavija 4, Finska 3; skupina D: SZ 6, Avstrija 5, Holandska 4, Švica 3.

BEOGRAD — «Crvena zvezda» je v prijateljskem nogometnem srečanju premagala dunajsko enajstorico «Austria» z rezultatom 3:1.

ZAGREB — V tekmi za pokal velesejmskih mest je Milan premagal zagrebško enajstorico z 1:0.

Volilni rezultati v Italiji

(Nadaljevanje z 2. strani)

(0), PLI 1.346 (1), PRI 2.283 (1).

SIENA

PSI 6.280 (7), MSI 2.507 (3), PRI 661 (0), KPI 11.559 (13), PLI 1.291 (1), PNM 765 (0), PSDI 1.768 (2), DC 12.281 (14).

ANCONA

KPI-IS 17.017 (13), PSDI-IC 3.249 (2) PLI 6.798 (5), PSI-UP-IS 7.290 (5), MSI-ID-PNM 3.513 (2).

RIM

KPI 244.082 (20), PLI 42.735 (3), kvalunkvisti 4.940 (0), PNM 56.421 (4), PRI 16.436 (1), PSI 106.809 (9), PMP 32.691 (2), PSDI 42.805 (3), Radikalci 12.259 (1), MSI 122.185 (10), PIS 1.210 (0), DC 323.881 (27).

NAPOLI

KPI 102.535 (16), PMP 276.818 (44), PLI 9.057 (1), PSDI 4.286 (0), MSI 16.843 (2), DC 87.783 (13), PSI 23.878 (3), PNM 10.185 (1), FNC 1.737 (0), PRI-rad.-IS-SC 1.609 (0).

BARI

KPI 23.329 (11), PMP 6.578 (3), MSA 1.174 (1), PNM 9.826 (4), PSDI 3.885 (1), PSI 25.326 (12), DC 35.472 (16), MSI 27.257 (12), PLI 2.426 (1), PRI 1.086 (0).

REGGIO CALABRIA

KPI 12.678 (9), PSI 11.090 (8), DC 24.348 (18), PNM 6.737 (4), PSDI 3.314 (2), PMP 887 (0), PIS 309 (0), PRI 553 (0), MSI 6.980 (5), 14.545 (3), PLI 2.135 (1).

PALERMO

KPI 39.247 (10), PSI 20.716 (5), Radikalci 2.254 (0), PSDI 13.011 (3), PRI 1.055 (0), DC 86.330 (23), PLI 9.333 (2), PNM 34.681 (9), PMP 10.446 (2), MSI 24.718 (6).

TEDENSKE NOVICE

Prejšnji četrtek je izvršila samomor 60-letna Uršula Marc por. Metlika iz Bazovice 102. S samomorilnim namenom si je v domačem hlevu porezala obe zapestji in si nato zasadila kuhinjski nož v trebuh. Nekaj minut po tragičnem dejanju jo je našel njen mož, ki je takoj poklical na pomoč sosede. Samomorilko so prepeljali v bolnico z rešilnim avtom RK. Kljub prizadevanju zdravnikov pa je nesrečna ženska v ponedeljek podlegla težkim ranam. Do obupnega koraka jo je privedla resna srčna bolezen.

*** V četrtek prejšnjega tedna se je pripetila v pristanišču težka nesreča. Pri razkladanju bal bombaža je ena izmed teh padla z višine na 55-letnega Giuseppe Fonda, ki je zgubil ravnotežje in padel s skladovnice. V resnem stanju so ponesrečenca takoj prepeljali v bolnico, kjer so ga sprejeli na I. kirurškem oddelku. Zdravniki so ugotovili poleg drugih poškodb tudi prebitje lobanje.

*** Isti dan sta se pripetili v pristanišču še dve nesreči, obe lažjega značaja. 30-letnemu Angelu Moritto so ladijska vrata stisnila nogo. Okreval bo v dveh tednih. 47-letnemu Antoniu Cesini pa je težak zaboj stisnil dva prsta desne roke. Tudi zanj pravi zdravniška prognoza, da bo okreval v kakih 15 dneh.

*** V petek prejšnjega tedna beleži črna kronika kar tri poskuse samomora. S tabletami aspirina si je hotela vzeti življenje 27-letna Romilda Olenik por. Debernardi iz Istrske ulice 128. Rešili so jo pravočasno sorodniki, ki so takoj poklicali zdravnika RK. Zdravniki bolnice so si pridržali prognozo. 72-letni Lovrenc Sancin iz ul. Soncini 12 pa je poskušal napraviti samomor s plinom. Rešila ga je hčerka, ki je prišla na srečo še pravočasno domov. Prepeljali so ga nato v bolnico, kjer so zdravniki mnenja, da bo okreval v tednu dni. Na povsem svojevrsten način pa si je hotela vzeti življenje 47-letna Angela Kalc por. Bones iz ul. Madonnina 4. Ko je na Trgu Stare mitnice opazila, da prihaja motociklist, se je nenadoma vrgla na tla tik pred vozilo. Prisebnosti duha vozača se ima zahvaliti, da ni bilo hujšega. Motociklist se ji je namreč pravočasno izognil. Odnesla je le nekaj prask, ki so jih izprali v bolnici. Po prvi pomoči je lahko odšla domov.

*** V soboto sta trčila z vespama 20-letni Lucijan Zerjal iz Doline 203 in neki Bruno Velenik. Nesreča se je pripetila na mostu med Dolino in Mačkovljami. Velenik je odnesel le nekaj prask, ki so mu jih izprali v bolnici in ga nato poslali domov, dočim se je Zerjal resno poškodoval na glavi. Zanj so si zdravniki pridržali prognozo.

*** V soboto je napravila samomor s plinom 55-letna Marija Jenko iz ul. Industria. Izdihnila je med prevozom v bolnico.

*** V trenutku duševne zmedenosti je v soboto popoldne 23-letni Pasquale Cautilli napadel z nožem svojo mater. Zadal ji je na vso srečo le nekaj lažjih ran na glavi in obrazu. Ranjeno mater so odpeljali v bolnico, kjer se bo morala zdraviti približno dva tedna. Nesrečnega sina pa so odpeljali v umobolnico.

*** V ponedeljek je skočila skozi okno v 4. nadstropju stavbe na Trgu S. Giovanni 55-letna Alberta Haroch por. Sereni. Samomorilko je rešilni avto RK odpeljal z vso naglico v bolnico, kjer so jo sprejeli na I. kirurškem oddelku. Toda kljub prizadevanju zdravnikov je nesrečnica podlegla težkim poškodbam.

*** Neki vespist, ki je bil takoj identificiran, je v ponedeljek zjutraj povozil na Borznem trgu 74-letno Francesco Klon por. Della Valle. Pri padcu se je žena težko poškodovala na glavi. V nezavestnem stanju so jo prepeljali v bolnico z nekim taksijem. Zdravniki so si pridržali prognozo.

*** Zelo poceni se je izmazal pred porotnim sodiščem 44-letni Fabio Lucarich iz ul. Gambini, ki je bil obtožen sramotenja naroda in pijanosti. Sodišče je po zaslišanju prič, njegovih izjavah in govoru obrambe, prišlo do zaključka, da ga ni mogoče obsoditi, ker je slaboumen. Zato ga bodo poslali za dobo 2 let v umobolnico.

*** Nemalo so se policijski agenti v torek začudili, ko so na komisariatu preiskali 71-letno Vincenzo Fabiancichevo. Pri njej so namreč našli 111.000 lir v gotovini ter dve hranilni knjižici za skupno 1 milijon lir. Žensko so ustavili, ker je prosjačila.

* * *

V dneh od 31. maja do 6. junija se je v tržaški občini rodilo 54 otrok in 2 mrtvorojena, umrlo je 45 oseb, porok je bilo 30.

Za teden dni

Sobota, 9. - Primož
Nedelja, 10. - Marjeta
Ponedeljek, 11. - Feliks
Torek, 12. - Janez
Sreda, 13. - Anton padovanski
Četrtek, 14. - Bazilij
Petek, 15. - Vid (prvi krajec)

ZGODOVINSKI DNEVI

11. 1944 je v Soči utonil slovenski komunistični p nec v rimskem parlamen partizanski borec Josip brnič.
13. 1944 so nacifašisti umor zaporu voditelja tržaških lovnih množic Božidarja ларiča.
15. 1876 se je rodil slovenski kar Ivan Grohar.

RADIO ODDAJ

TRST A

SOBOTA: 14.45 Ritmični ster Swinging Brothers - 16. botna novela - 16.15 Domači mevi - 16.40 Kavarniški kon Carla Pacchiorija - 19.15 S nek s poslušalkami - 20.30 I venske folklorne zakladni 22.23 Cajkovski: Koncert za vir in orkester št. 1.

NEDELJA: 9. Kmetijska o ja - 12. Oddaja za najmla 13.30 Glasba po željah - 15. ba za naše malčke - 16. Kon pianista Gabrijela Devetaka Zbor iz Lonjerja Katinare - Puccini: «Dekle z zlatega da», opera v treh dejanjih.

PONEDELJEK: 12.55 Kv kvartet iz Doline - 18.30 Z rane police - 19.15 Radijska verza - 21.30 Pevski duet in monika - 22. Italijanske ku ne revije.

TOREK: Glasba po želj 1915 Zdravniki vedež - 21. dijski oder - H. Risenreich: kaj živimo in zakaj umremo gra v treh dejanjih - nato ljubljene melodije.

SREDA: 12.55 Jugoslov motivi - 18.30 Radijska mam 18.40 Priljubljene melodije sopranistka Ondina Otta - Radijska univerza - 20.30 Ve ni tercet Metuljček - 22. So slovenski pripovedniki.

ČETRTEK: 13.30 Orkester chiori - 19.15 Šola in vzgo 20.30 Dve slovanski simfon 21. Dramatizirana zgod